

SETTIMANALE
SPEDIZ. IN ABB. POST. - LEGGE 549/95,
ART. 2 COMMA 26 - FILIALE DI GORIZIA

NOVI GLAS

CENA 1500 LIR

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKEGA GLASA IN NOVEGA LISTA 11. JANUARJA 1996

OBVEZA IN ZAVEZA OB PRVI OBLETNICI

Lani je ob tem času izšla prva številka Novega glasa, zdaj pa imajo bralci v rokah njegovo petdeseto zaporedno številko. Doba enega leta seveda ni dovolj za temeljito oceno založniške in izdajateljske pobude, čeprav ta zadeva tednik in še manjšinski tednik povrh. Uprava časnika ob prvi obletnici more kljub temu nekaj zanesljivega spregovoriti vsaj o trendu prodaje časnika, uredništvo pa o stanju njegovega sprejemanja v naši slovenski zamejski stvarnosti.

V tej zvezi predvsem z veseljem in zadoščenjem ugotavljamo, da je Novi glas ohranil vse naročnike obeh svojih predhodnikov, to je Katoliškega glasa in Novega lista, in tudi pridobil nove. Prav nobenih težav ni bilo tudi z gradivom, ki je bilo vedno v izobilju. Iz tega upravičeno sklepamo, da je zainteresirani krog bralcev odobrnil in pozdravil združitev obeh omenjenih tednikov, izdajatelj in založnik pa sta omogočila, da prihaja med bralce in naročnike časnik, ki je vsebinsko in oblikovno bogatejši. Tako sta namreč bila obljubila naši zamejski javnosti.

Urednikom in piscem nudi prva obletnica časnika priložnost, da vsaj bežno pregledajo prehojeno pot in da nekako naglas razmislijo o glavnih kriterijih in vodilih, po katerih naj poteka njihovo delo.

Pri tem bi najprej radi sebe in bralce opozorili, kako se vsi uredniki in pisci dobro zavedamo, da je naše delo namenjeno predvsem pripadnikom slovenske narodne manjšine v Italiji. Radi bi zato zlasti prispevali svoj delež k skupnim prizadevanjem za njen obstanek in vsestranski razvoj. To ni samo naša pravica, temveč tudi naša dolžnost.

Želeli bi dalje poudariti, da imamo kot kristjani svoj lastni pristop k obravnavanju posameznih dogodkov in problematik, kar seveda ob čistih računih nikakor ne omejuje in ne ovira ali brani sodelovanja z rojaki drugih svetovnih naziranj. Za nas obstajajo namreč nekatere vrednote, ki jih moramo za vsako ceno zavarovati, ker zadevajo samo človeško in slovensko bitnost. Sredstva obveščanja, med njimi naš časnik, so v tem pogledu nepogrešljiv pripomoček.

S takim gledanjem ne samo da ne prihajamo v opreko s temeljnimi načeli politične demokracije in političnega pluralizma, ampak celo dajemo tem načelom trdno, stvarno in zdravo vsebino, saj med drugim vzpodbujamo politično in družbeno dialektiko, ki je motor vsakega resničnega napredka.

Dejali smo že, kako se dobro zavedamo posebnih razmer, v katerih živimo in delamo. Menimo, da manjšinske razmere odločno zahtevajo od vsakega pripadnika slovenske narodne skupnosti tudi maksimalno politično angažiranost, ki seveda ne sme biti sektaška ali imeti značilnosti takšne ali drugačne partijnosti, kot smo jih poznali v bližnji preteklosti. / STRAN 2

DRAGO LEGIŠA

NOVI ŠKOF V
TRSTU JE MSGR. EU-
GENIO RAVIGNANI,
DOSEDANJI ŠKOF V
VITTORIO VENETU.
TRŽAŠKO ŠKOFIJO BO
PREVZEL 2.
FEBRUARIJA.

VEČ NA STRANI 8

PESTRA SLIKA OB NOvem LETU

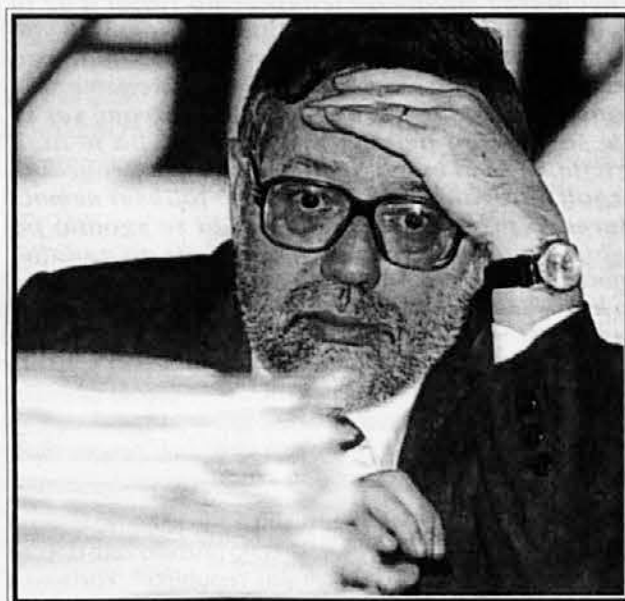
KAM PLOVE ITALIJA?

DRAGO LEGIŠA

Delovanje italijanske vlade bodo letos označevale računsko strogo, gospodarska obnova in institucionalne oz. ustavne reforme. Tako je za italijansko televizijo pred dnevi izjavil podpredsednik vlade Veltroni. S tem je posredno odgovoril vsem tistim, ki ostro grajajo Prodijevo vlado, češ da le venomer pritiska na davčni vijak. Tega mnenja je celo vatičansko glasilo Osservatore Romano, ki je objavilo članek s pomenljivim naslovom: "Za že preskušene družine je na obzorju še en (davčni) udarec."

BODO SPET PRITISNILI NA DAVČNI VIJAK?

Sklicujoč se na najnovejše uradne podatke o višini javnega primanjkljaja so politični nasprotniki sedanje vlade in tudi nekateri znani ekonomisti zagnali vik in krik, češ da vlada nima nadzorstva nad javnimi izdatki. Še pred nekaj dnevi je predsednik Prodi zatrjeval, da vlada popolnoma nadzoruje to zelo pomembno področje, pristojni uradi pa so kmalu zatem objavili novico, da je javni primanjkljaj za nič manj kot 15.500 milijard lir večji od predvidenega. Zaradi tega je treba upravičeno pričakovati, da bo vlada spomladi spet pritisnila na davčni vijak, saj drugače ne bo mogla že letos zmanjšati javnega primanjkljaja na 60 tisoč milijard (letos je bil predviden primanjkljaj 123 milijard). Le če bo primanjkljaj letos običal na omenjeni višini, bo namreč Italija lahko računala na enotno evropsko valuto na začetku leta 1999, kot je bilo določeno v maastrichtski pogodbi. Zakladni minister Ciampi je sicer kot bančni in

Italijanski pravosodni minister Flick

finančni izvedenec skušal pojasniti vzroke odvečnega primanjkljaja, češ da so občinske uprave v zadnjih dneh starega leta nekako "navalile" na osrednjo blagajno (zakladnico) in pristavil, da se bo že na začetku novega leta stanje normaliziralo. Minister pa očitno ni nikogar prepričal, tako da je sam podpredsednik vlade Veltroni pripomnil, da bo zadeva jasna šele z objavo rednega trimesečnega blagajniškega poročila.

OBNOVA GOSPODARSTVA

Podpredsednik Veltroni je govoril, kot smo napisali, tudi o gospodarski obnovi. Pri tem je omenil znatne olajšave pri nakupu novih avtomobilov ob hkratnem demoliranju vsaj 10 let starih vozil in občutno znižanje davka na dodano vrednost (IVA) pri gradnji prvih hiš (oz. nakupu prvih stanovanj). Davek se je znižal za 9% (od 19 na 10). Prodijev namestnik je nazadnje omenil problem reform, iz njegovih izjav pa je razvidno, da pri tem opravi prihaja v poštev le dvo-

domna komisija - sestavljajo jo paritetno senatorji in poslanci - in je očitno zavrnil vsako drugo rešitev, kot sta npr. ustavodajna zbornica in referendum.

Znano pa je, da je pot dvodomne komisije sporna; zavračajo jo Segni, Cossiga in, kot kaže, večina pola svo-boščin z glavnim tajnikom Nacionalnega zavezništva Finijem na čelu. Vsi ti se odločno zavzemajo za izvolitev ustavodajne zbornice. Opozoriti je treba končno, kako je zadnje dni zelo aktiven "samohodec" Pannella, ki vztraja, naj temeljna vprašanja italijanske družbe in države rešijo sami volivci, saj jim sedanja ustava daje ustrezno sredstvo, to je referendum. V tej zvezi so Pannella in prijatelji predlagali razpis referenduma o 18 vprašanjih, katerim je treba dodati še zahtevo nekaterih deželnih svetov, tako da bi volivci na referendumu glasovali o skupno 30 vprašanjih. Pannella in njegovi so zbrali ustrezno število podpisov, te dni pa bi ustavno sodišče moralo raz-

soditi o zakonitosti razpisa takšnega referenduma. Nič čudnega seveda ni, če skušajo nekateri krogi vplivati na takšno ali drugačno odločitev ustavnega sodnega zbora. (Mimogrede omenjamo, da se Pannella zavzema tudi za odpravo častnikarske zbornice).

POZABLJENI REFERENDUM

Italijanska javnost je medtem brez kdovekakšnih vznemirjanj in dejansko brez protestov vzela na znanje dejstvo, da je parlament izglasoval zakon o javnem financiranju političnih strank, predsednik republike pa je ta zakon že podpisal. Proti temu zakonu so dvignili glas le redki posamezniki. Zadeva je vsekakor zanimiva: leta 1993 so se volivci na posebnem referendumu izrekli proti javnemu financiranju političnih strank, sedanji parlament pa je to obšel in pred božičnimi prazniki odobrnil zakon, po katerem smejo državljani prispevati v stranki-no blagajno štiri tisočinke davka IRPEF, kot izhaja iz vsakoletne davčne prijave (obrazec 740).

PRIKRITA AMNESTIJA

V zadnjih dneh buri duhove še en dogodek. Pravosodni minister Flick je pripravil zakonski osnutek, ki po-bliže zadeva sodstvo. Sklicujoč se na dejstvo, da je v Italiji sodna oblast že naravnost škandalozno počasna pri svojem delu, je izoblikoval osnutek, ki naj delo sodišč pospeši. Zdej se namreč dogaja, da se preneka-teri kazenski postopek prekine zaradi zastaranja. To predvsem pomeni, da se država odpo-veduje eni svojih temeljnih pravic in dolžnosti; to je kaznovanju kršilcev zakona.

STRAN 2

- 02** Saša Rudolf
SO MILOŠEVIČU ŠTETI DNEVI?
- 03** intervju
SERGIJ PAHOR
- 04** **MISLI JANEZA PAVLA II. OB NOvem LETU**
- 05** Breda Susič
ZAMEJCI NA TAIZÉJSKEM SREČANJU
- 06** Jožko Šavli
PREMALO ZNANA BLAŽENA LIHARDA

- 08** Ivan Žerjal
KDO JE NOVI TRŽAŠKI ŠKOF
- 11** DD
PROF. G. DEVETAKU PAPEŠKO ODLIKOVANJE
- 12** Erika Jazbar
DAN EMIGRANTA: LIK DORIČA PREDANA
- 12** Milan Gregorič
PREGLED ISTRSKEGA DOGAJANJA
- 15** Erik Dolhar
HROVATTOVI "ZLATA LISICA", FANTJE K.O.

SVET OKROG NAS

SO MILOŠEVIĆEVEMU REŽIMU ŠTETI DNEVI?

SAŠA RUDOLF

Ga bo ulica po 50 dneh manifestacij prisilila k spoštovanju demokratičnih pravil igre? Kolikšno težo bo pri tem imela pravoslavna Cerkev? Bo na razvoj dogajanj vplivala nevtiralnost vojske? Vprašanj je iz dneva v dan več, odgovorov pa vedno manj. Če je po eni strani res, da je opozicijo podprl vrh beograjske čaršije, da so častniki bivše JNA v Nišu odrekli Miloševiću podporo pri morebitnem zatrtju demonstracij, je po drugi na dlani, da opozicija še ni pridobila na svojo stran večine srbskega naroda. Draškoviča in Džindžića podpirajo predvsem izobraženci, študentje in beograjske množice, ki imajo na voljo neodvisne medije od tednikov do radia B-92 in televizijskega studia B, medtem ko delavci industrijskega sektorja demonstracije le opazujejo, saj so psihološko še vedno prepričani, da jim bo v centralizirano urejeni državi bolje kot v tržnem gospodarstvu. Najbolj vnete privrženke pa ima Milošević med podeželskim prebivalstvom, saj so kmete mednarodne sankcije še najmanj prizadele. Vprašljivo pa je tudi, kolikšno jamstvo nudi opozicija, ki še ni izdelala alternativnega programa in se še vedno zadovoljuje zgolj s slogani proti režimu. Ob tolikšni nemoči opozicijskih voditeljev je izredno težko napovedati, kaj bi se zgodilo po zlomu režima in kaj je za Srbijo bolje: kaos ob zmagi opozicije ali nadaljevanje komunistično usmerjenega režima. Srbiji je nujno potrebna korenita sprememba miselnosti, tako kar zadeva prihodnost kot odnosa do dogajanj v ključnih letih 1989, 1990 in 1991.

S 1. STRANI

KAM PLOVE ITALIJA?

Za počasno delovanje sodišč so krivi razni dejavniki, vendar se minister Flick izrecno sklicuje tudi in zlasti na ogromno število kazenskih postopkov v zvezi s podkupovanjem, izsiljevanjem, skratka s korupcijo. Kako preprečiti, da ta kazniva dejanja zastarajo? Minister Flick v svojem zakonskem osnutku upošteva predvsem t.i. "dogovorjeno kazni", in sicer za dejanja, za katera je predvidena kazni do največ treh let ječe. Diskrecija sodnikov ima po tem osnutku veliko težo. Zato se marsikateri ne čudijo, če se z ministrovim predlogom sodniki strinjajo. Zanimivo pa je, da mu nasprotujejo odvetniki. O osnutku bo še razpravljala vlada, medtem ko opozicija že skuša izkoristiti to priložnost v svoje politične namene, čemur se seveda ne smemo čuditi. Najdejo pa se tudi ugledni posamezniki, kot je na primer dosmrtni senator, 86-letni Leo Valiani, ki se zavze-

majo za amnestijo, češ da bi s tem parlament izbral najbolj preprosto in enostavno pot.

FURLANSKA DOMOVINA

Kot se čudno sliši, je v zadnjih tednih (da ne rečem mesecih) zavlada skoraj popolno zatišje, kar zadeva še do pred kratkim tako razburkano morje ločitve severnega dela države od celote. Gre za zatišje pred nevihto? Če sklepamo po stanju v Furlaniji-Juljski krajini, bi na to vprašanje skoraj odgovorili pritrdilno. Dosedanji predsednik deželne vlade prof. Sergio Cecotti, ki politično pripada Bossijevi Severni ligi, je sredi prejšnjega meseca, dejansko ob svojem odstopu, javno predstavil "Ustavo furlanske domovine". Listina je napisana v furlanskem in italijanskem jeziku. "Furlanska domovina je - pravi listina - demokratična in socialna republika v okviru Padske federalne republike in Evropske unije; je suverena država z vsemi pristojnostmi, ki jih je določilo ljudstvo, razen

tistih, ki jih je ljudstvo samo izrecno priznalo Padski federalni republiki." "Furlanska domovina je izraz pravice do samoodločbe, ki pripada furlanskemu ljudstvu, in izraz suverenosti furlanskega naroda; je dalje politična, enakopravna in vzajemna skupnost furlanskega naroda in slovenskega, nemškega ter venetsko-padskega naroda, ki so avtohtoni na ozemlju zgodovinske Furlanije." "Furlanščina je prvi uradni jezik, italijanščina je na drugem mestu. Slovenščina, nemščina in drugi krajevni jeziki so prav tako uradni jeziki na svojih ozemljih. Furlanska domovina jamči enakopravnost vsem svojim državljanom in prepoveduje vsako politiko, ki teži po spreminjanju zgodovinskega teritorija enega jezika in po uvajanju rabe skupnega furlanskega jezika na področjih, kjer se ta jezik v zgodovini ni nikdar govoril."

Tako torej prof. Sergio Cecotti, ki je bil še pred nekaj tedni predsednik deželne vlade Furlanije Juljske krajine!

S 1. STRANI

OBVEZA IN ZAVEZA OB PRVI OBLETNICI

Zdravo načelo je po našem enotnost v raznolikosti, ki nikakor ni kvadratura kroga, ampak pot in sredstvo za dosego natančno določenega cilja (kot bi npr. bila izvolitev državnega ali deželnega poslanca).

Tako razmišljamo, ko je Novemu glasu eno leto naokrog. Po takih vodilih bomo uravnavali tudi svoje nadaljnje delo. Kot se nismo ustrašili provokacij ali jim nasedali v prvem letu izhajanja - zadnja je prišla izpod peresa bivšega jugoslovanskega konzularnega uradnika v Trstu (glej Delo, Ljubljana, 3.1.1997) - tudi morebitne nove provokacije ne bodo niti za las spremenile naše moralne in intelektualne drže. To je naša obveza in hkrati zaveza tudi za prihodnost.

K R A T K E

doma in po svetu

ZNANI ITALIJANSKI katoliški pisatelj Vittorio Messori se je izrekel proti predlogu, naj se z zakonom "odpišejo grehi", ki so jih bili zagrešili politiki za časa t.i. prve republike. Gre za kazniva dejanja, kot so podkupovanje, izsiljevanje in podobno. "Katoliški svet bi se moral predvsem vprašati, zakaj je doživel polom... Po porazu je treba javnosti pojasniti, kako je mogoče, da so politični voditelji, ki so vsak dan prejemali sveto obhajilo, povzročili na primer v sodstvu pravo katastrofo, kot zgovorno kaže primer Di Pietro."

PREDSEDNIK REPUBLIKE Slovenije Milan Kučan je poveril nalogo za sestavo nove vlade predsedniku Liberalne demokracije Slovenije Janezu Drnovšku. Slovenski parlament je o zadevi

razpravljal in sklepal v sredo, 8. t.m.✓

NEMŠKI KANCLER Kohl je prvi zahodni državnik, ki je obiskal ruskega predsednika Jelcina po njegovi operaciji srca v lanskem novembru. Državnika sta se nedaleč od Moskve pogovarjala o vprašanju razširitve Atlantske zveze na nekatere vzhodnoevropske države, med katerimi je tudi Poljska. Znano je, da se Moskva temu načrtu upira.✓

DANES SE v Rimu začne kongres Ljudske stranke, ki je ena izmed treh vej nekdanje mogočne krščansko-demokratske stranke. Ljudska stranka je pomemben člen sedanje vladne koalicije, medtem ko sta ostali dve frakciji v opoziciji in sodelujeta z Berlusconijevem gibanjem "Naprej, Italija!" ter Finijevem Nacionalnim zavezništvom.✓

KOT PIŠE londonski dnevnik *The Independent*, Benetke niso več italijanski biser, temveč so se spremenile v "raj organiziranega kriminala." Benetke naj bi v zadnjem času postale "prednja straža" zelo donosnih mafijskih dejavnosti in hkrati pranja denarja. Beneški župan Cacciari je o tem pisanju dejal, da je krivično.✓

NAŠ GLAVNI UREDNIK prof. Andrej Bratuž si še ni opomogel od prometne nesreče, ki jo je doživel sredi meseca novembra lanske leto. Zaradi številnih zlomov zdravljenje poteka počasi. Čeprav je glavni urednik priključen na bolniško posteljo, redno spremlja delo pri našem časniku. Tudi v imenu številnih bralcev, ki se zanimajo za njegovo zdravstveno stanje, in seveda v imenu uredništva in uprave prof. Andreju Bratužu želimo, da bi se čimprej zdrav vrnil v našo sredo.

NAMESTO POVEZOVANJA POGLABLJANJE MANJŠINSKE RAZDROBLJENOSTI?

JANEZ POVŠE

Že precej časa je znotraj manjšinskega prostora prisotna zamisel o tako imenovanem Narodnem svetu Slovencev v Italiji oziroma odgovarjajočih demokratičnih volitvah. Omenjena ideja je nedvomno sredstvo, ki lahko popelje celotno manjšino v novi čas brez tistih velikanskih izgub, ki smo jim bili priča v zadnjem času. Zato se seveda toliko bolj čudimo dejstvu, da se vprašanje ne premakne z mrtve točke, posebej še po dogodkih okrog Tržaške kreditne banke, ki bi slej ko prej morali ovreči vsakršno obotavljanje. Misel na Narodni svet Slovencev je namreč umestno obuditi zaradi dejstva, da ni vseeno, koliko časa se z njo odlašajo. Čas se namreč hitro pomika naprej in narekuje odločitve. Z drugimi besedami: v kolikor se vplivni del manjšine še vedno ni opredelil za demokratično izvoljeno skupno zastopstvo, lahko pomeni, da se je že opredelil za kaj drugega. V kolikor pa bi bilo temu tako, se za manjšino odpira možnost žal precej črnih scenarijev. Do neke mere, čeprav še vedno zelo škodljiv, bi bil tisti scenarij, da bi se celotna manjšina vendarle odločila za uresničitev obvezujočega skupnega manjšinskega organa, seveda pa dokaj pozno ali celo prepozno. Drugi pa bi preprosto pomenil, da se vplivni del manjšine za demokratično izvoljeno predstavništvo sploh ne bi odločil, kar bi imelo srednjeročno in dolgoročno skorajda neslutene posledice.

V primeru namreč, da Narodni svet Slovencev ne bi zaživel, bi to pomenilo poglobitev manjšinske razdrobljenosti in vztrajanje v takšnem stanju globoko v prihodnost. Manjšina bi postala na ta način nasprotje vsakršne celovitosti, popolno nasprotje političnega subjekta in brez vsakršne možnosti, da bi še uveljavljala svojo voljo in ščitila svoje celokupne interese, bila bi preprosto na razpolago drugim. Še hujša posledica pa bi bila v zelo verjetnem dejstvu, da bi na ta način v veliki meri pričela razpadati in se drobiti tako imenovana manjšinska civilna družba. Družbene in organizacijske vezi manjšine bi se občuteno zmanjšale, če ne celo izginile, v takšnih pogojih bi komajda lahko životvorne osrednje ustanove, vsi manjši ustvarjalni deli pa bi nujno izginili s prizorišča. Z eno besedo: manjšinski prostor bi se skokovito skrčil in bi bil bolj podoben otokom kot pa sklenjenemu notranjemu delovanju. Strateška odločitev za ali proti oziroma mimo Narodnega sveta Slovencev v Italiji utegne biti zaradi tega ključna za celotno manjšinsko prihodnost, o tem ne more biti velikih dvomov. Kot rečeno, je še kako na delu novi čas, ki je do sedaj prizadejal manjšini le škodo, ker je slednja omalovaževala njegova pravila in njegov smisel. Vsakršno nadaljnje zavlačevanje je torej nevarno in je zanj nujno sprejeti vso ustrezno odgovornost. Sedanja negibnost traja že preveč časa, pri čemer spravlja v zadrego tudi tisti del manjšine, ki je politično predstavljal povezovalni predlog. Zadrega je logično v vprašanju, kaj če odgovora na tovrsten predlog nikdar ne bo. Čas, ki nezadržno hiti dalje, omenjeno zadrego in stisko že glasno prišepetava.

NOVI GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

GLAVNI UREDNIK: ANDREJ BRATUŽ
ODGOVORNI UREDNIK: DRAGO LEGIŠA
IZDAJATELJ: ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA, PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN
REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949 POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5
LOGOTIP, KONCEPT: KREA DESIGN AGENCY S.R.L. / GORICA
TISK: TISKARNA BUDIN / GORICA
NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI
IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC
LETNA NAROČNINA: ITALIJA IN SLOVENIJA 65.000,
INOZEMSTVO 90.000 LIR, ZRAČNA POŠTA 120.000 LIR
POŠTNI TEKOČI RAČUN: 10647493
CENA OGLASOV: PO DOGOVORU

34170 GORICA, RIVA PIAZZUTTA 18

TEL 0481 / 533177

FAX 0481 / 536978

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3

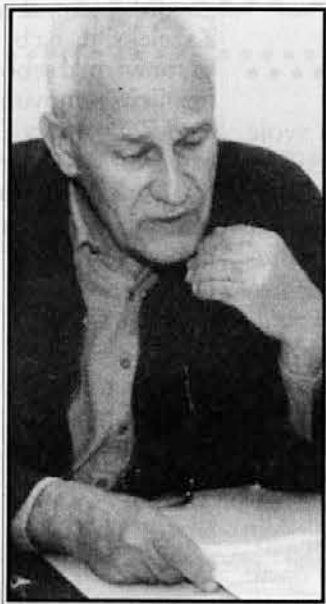
TEL 040 / 365473

FAX 040 / 775419

INTERVJU / SERGIJ PAHOR

»BREZ PROSTOVOLJNEGA DELA NE MOREMO SHAJATI«

IVAN ŽERJAL

Poročali smo že, da je bil za novega predsednika Sveta slovenskih organizacij izvoljen tržaški častnik Sergio Pahor. Novemu predsedniku smo ob tej priložnosti postavili nekaj vprašanj o vlogi SSO-ja, o odnosih z drugimi komponentami naše manjšine in o trenutnem stanju Slovencev v Italiji. Na pogovor je rad pristal.

vprašati, ali smo še sposobni izraziti skupno vodstvo, mu priznati oblast in pravico do usmerjanja naših skupnih izbir. Veliko rezerv res nimamo več, vendar imamo gotovo možnost, da se rešimo, če bomo sposobni streznitve in če bomo dovolj ponižni, da poiščemo pot do preživetja. Toda za to bodo potrebni veliki napor in veliko dobre volje, prežemati pa nas bo morala velika skromnost, predvsem pa nobena obsejnost.

V tiskovnem poročilu, ki smo ga objavili 2. januarja, je na koncu napisano, da bo 11. januarja zasedal novi svet SSO, to je organ, ki določa programske smernice organizacije. O čem bo tekla beseda?

Poleg obveznosti, ki jih predvideva statut, bomo morali določiti prav programske smernice celotne organizacije ter izbrati zahtevnejše pobude, ki bi jih posamezne članice Sveta predlagale v skupno uresničitev SSO-ju.

Naša manjšina doživlja v zadnjih časih budo krizo zaradi zloma t.i. organiziranega gospodarstva. Kakšno je stališče SSO ob vsem tem?

Organizirano gospodarstvo je evfemizem, ki bralce lahko zavaja. Če hočemo odkrito govoriti, moramo reči, da gre za gospodarstvo, ki je nastalo s sredstvi, ki so prihajala neposredno iz Jugoslavije in Slovenije pred razpadom Federativne republike bodisi v obliki pomoči bodisi kot zaslužek ali delež pri raznih trgovskih poslih, morda tudi za posredovanje. Izvor je bil vsekakor isti, se pravi delovni človek na drugi strani meje, ki je tista sredstva ustvarjal, socialistični režim pa mu jih je jemal in namenjal, kamor in kakor se mu je zdelo. Tako je nastalo vse tisto, kar je takratni levi tabor dobil in do sedaj upravljal. Kdor danes temu reče organizirano gospodarstvo, hoče zakriti dejstvo, da je vse to skupna last. To pomeni, da hoče peščica ljudi z vsem tem, kar bo od banke, podjetij, nepremičnin ostalo, še naprej brez nadzorstva prosto razpolagati. Spomnimo se, da so se isti ljudje še pred slabim letom zgrozili, ko je ljubljanska banka v zameno za pomoč zahtevala nadzor, češ da bi šlo za zmanjšanje manjšinske avtonomije. Še danes ne vemo, ali so takratno ponudbo zavrnili; vemo pa, da so banko zdaj v celoti izgubili. Pri tem je obremenilno dejstvo, da je TKB nastala

nimamo, ker je krovna organizacija brez vodstva: prejšnje je potegnilo vesla k sebi in prepustilo barko toku, ki nikakor ni miren. Kako bo ta barka splavala še ne vemo, zato je komurkoli težko predvidevati, kaj se bo zgodilo: kar je od SKGZ ostalo, bo verjetno postalo plen strank, lahko domnevam, da DSL in prenoviteljev, morda bodo pustili zraven še koga od bivših socialistov. Pričakujemo vsekakor še večjo politizacijo leve krovne organizacije, kar bo še otežilo odnose.

Kaj pa odnosi z ostalimi komponentami manjšine, začenši s strankami?

S Slovensko skupnostjo sodelujemo vse od začetkov in usklajujemo poglede in stališča glede skupnih problemov, levim silam pa je SSO trn v peti: ker je prej bil protitež SKGZ-ju, je zdaj ostal brez pravega sogovornika, zato je že opaziti težnjo, da bi nam odpovedali vlogo, ki smo si jo priborili. Radi bi nas izbrisali kot tujek, zato skušajo zdaj s podtikanji in smešenjem spraviti tudi nas v slabo luč in nas tako narediti nepotrebne. Na nas je, da si bomo znali zagotoviti mesto, ki nam pritiče kot glasnikom civilne družbe, vsaj enega njenega dela, za katerega se bomo še naprej potegovali, pa če nas hočejo ali ne!

Znotraj manjšine so tudi vse glasnejše zahteve po demokraciji in izvoljenem skupnem predstavništvu oz. Narodnem svetu, kot ga imenujejo nekateri, celo po eni sami krovni organizaciji, ki bi zaobjemala vse pripadnike slovenske manjšine. Kako gledate na to?

To vprašanje je seveda povezano s prejšnjimi in sem zato deloma že odgovoril. Mi smo z veseljem podprli pobudo Slovenske skupnosti, če ne zaradi drugega, ker smo se z njo vedno zavzemali za samostojno politično nastopanje, ki nam edino zagotavlja vlogo subjekta v tej stvarnosti, ne glede na to, kaj menijo levičarske sile; zato bomo vedno skušali dati svoj doprinos pri uresničevanju skupnega predstavništva. Zapravili smo že 50 let; upajmo, da nas je to zbistnilo.

V intervjuju za Primorski dnevnik 2. januarja ste rekli, da je reševanje tega dnevnika v tem trenutku najbolj akutno vprašanje. V isti številki je na drugem mestu objavljeno tudi tiskovno poročilo SSO s tem v zvezi. Bi nam ga obnovili?

Primorski dnevnik je neločljiv del krize skupnega gospodarstva, ki je potegnulo za sabo tudi naš list. Finančna luknja, ki je tam nastala, je neopravičljivo globoka. Ponoviti moram prav misel, ki sem jo izrekel v intervjuju: spomladi 1996 je SKGZ v nekakšni sveti ihti zavračala možnost kakršnegakoli pristopa k lastniško-upravni strukturi časopisa (to je naše!) in zagotavljala, da sodelovanje z Republiko ne ustvarja izgub. Od kod torej (in od kdaj) 4 milijarde primanjkljaja?

Dnevnik moramo vsekakor rešiti, pa čeprav bo skromnejši, da ne bo ustvarjal izgube. Za njegovo rešitev pa pot ni lahka in enostavna, ker se je treba vendarle dogovoriti v praksi, kako naprej tako po formalni kot po vsebinski plati. Prvi pogoj pa je, da bo drugačen kot doslej, da se bo večji del naše manjšine v njem prepoznal.

Poleg Primorskega dnevnika (ter radia in televizije seveda) imamo Slovenci v Italiji še druge medije. Kakšna je vloga enih in drugih?

Njihova vloga in naloga je silno enostavna: skrbeti morajo za vsestransko pluralistično informacijo, pospeševati in spremljati kulturni razvoj ter se močneje vključevati v slovenski prostor, da nas bodo spoznali in nas podpirali tudi v Sloveniji, kjer se zdi, da smo tudi zaradi gospodarstva izgubili marsikako simpatijo. Zelo koristno bi tudi bilo, če bodo to delali s kančkom ustvarjalne domišljije in če se bodo izognili fraziranju. Predvsem bi morali prispevati svoje, da bi tu in za mejo rasla politična kultura, etična drža in kritična sposobnost bralcev, da bi naši ljudje začeli razmišljati svobodno, toda tudi miselno bogato in pošteno.

Vzpostavili ste tudi primerjavo med profesionalno ravni, ki je označevala SKGZ, in amatersko ravni, ki je označevala SSO. Katera izmed teh dveh ravni oz. načinov delovanja bo v prihodnosti prevladovala v manjšini glede na dejstvo, da stvari ne bodo več take, kot so bile do sedaj? Ali še veliko daste na prostovoljno neplačano delo, se pravi na delo "za narodov blago"?

Moje odgovor močno pogojujejo novonastale razmere pri nas. Mi smo se bolj kot z amaterstvom - izraz ni bil prav posrečen - postavljali s prostovoljnim delom v korist skupnosti in skupnega dobrega. Nikoli ne bomo mogli dokazati, koliko je tega dela in naporov in dobre volje skritega v tem, kar smo opravili, in koliko smo pri tem materialno prispevali tudi od svojega lastnega. Vedno smo delali korake, ki smo jih zmogli. Morda smo bili pri tem tudi preveč previdni, toda zanesti smo se mogli le na lastne sile, kar je navsezadnje naša usoda, rekel bi odsej tudi naša skupna usoda. Bližnja preteklost je pokazala, kako trhla je bila zgradba, ki se je naslanjala le na materialne osnove in se je okoriščala le s svojim monopolnim položajem, za katerim je kupovala soglasje. Naša skupnost ni nikoli bila bogata in naši ljudje so morali veliko žrtvovati, če smo hoteli kaj zgraditi. Ne da bi se hvalili, toda rezultati so vsem vidni. S politiko prostovoljnega dela smo nadaljevali tudi potem, ko smo bili deležni pomoči iz Slovenije, ko bi si lahko privoščili kaj več. Toda prišla nas je ihta, da nadoknadimo zamujeno; zato smo hoteli uresničiti vse tiste načrte, ki smo jih bili prisiljeni negovati desetletja. Potem pa smo se zavedeli, da bo treba ustvarjati tudi tako imenovane kadre. Kljub povečanemu sredstvom mi vztrajamo na prostovoljnem delu in na to bomo morali staviti tudi v prihodnosti. Prostovoljno delo za skupno dobro ima namreč tudi veliko vzgojno funkcijo in krepi zavest skupnosti. Brez tega pa mi ne moremo shajati.

Za predsednika SSO ste bili izvoljeni takorekoč nepričakovano. Kako to komentirate?

Pred glasovanjem o delitvi vlog v izvršnem odboru smo se pogovorili o prihodnji vlogi SSO-ja. Prevladal je pogled, ki sem ga sooblikoval tudi jaz. Pri takem iskanju pridejo pogostoma na dan kandidature, ki niso pričakovane. Lahko jih imenujemo tudi rezultate nekega soočanja.

Česa se boste kot predsednik čimprej lotili?

Najprej moramo urediti tekoče zadeve, saj že trkajo na vrata razne obveznosti, kot so obračun in proračun ter program bodočega dela. Predvsem pa se mi zdi potreben razmislek o prihodnosti organizacije v novih razmerah, ko smo kar naenkrat ostali brez sogovornika in ko postajajo krovne organizacije nadležna ovira za politične kroge. Gre za prihodnost v luči načel in vrednot, katerim smo zvesti od začetkov.

Prejšnja dolgoletna predsednica Marija Ferletič je dokaj polemično zapustila prizorišče. O njenem delu je bilo veliko izrečenega, neizpodbitno pa je, da zapušča za seboj neko dediščino. Kako se nameravate ukvarjati s to dediščino?

Marija Ferletič je med svojim predsedovanjem opravila veliko vlogo, zelo dobro je zastopala SSO ter je tudi sama ustvarjala kulturno dejavnost. V prvi fazi je to bilo morda hvalevredno, ko smo pa prerasli meje in smo postali glasniki enega dela naše manjšinske civilne družbe, je tako delovanje postalo prezahtevno in preveč obvezujoče, saj smo vsako pobudo opravljali brez vsake strukture in poleg svojega rednega dela. Vložili smo v te pobude veliko truda in naporov, Marija Ferletič pa je bila pri tem neumorna; zares ne vem, odkod je jemala toliko energij. Za vse to ji je naša skupnost zares lahko hvaležna. Z nekaterimi dejavnostmi, ki jih je začela, bomo nadaljevali, druge pa prepustili našim društvom.

Vloga SSO kot krovne organizacije je za marsikoga še nejasno začrtana. Katera mora biti po Vašem mnenju vloga te organizacije?

V tem trenutku si mora celotni SSO postaviti to vprašanje in za to je poklican Svet. SSO ima vlogo usmerjevalca pobud in načrtov v notranjosti našega organiziranega življenja, obenem pa hoče tudi pospeševati nove pobude, da bomo vsi skupaj začeli delati načrtneje in zapolnjevati vrzeli, ki so se nabrale v preteklosti, ko smo bili popolnoma brez sredstev. Ima pa tudi zunanjo vlogo, da ta tabor zastopa v odnosu do oblasti na tej in drugi strani meje in do ostalih komponent naše manjšine tako na političnem kot na kulturnem področju.

Kar zadeva skupno zastopstvo, sem zadnje čase postal bolj skeptičen. Nekateri dogodki dokazujejo, da vsak zase razmišljamo drugače in da se v svoji razdrobljenosti verjetno ne prepoznavamo več kot del neke celote. Imam vtis, da smo v našem razvoju dosegli tako fazo, ki ji lahko rečemo dekadentna in iz katere je zelo težko najti pot nazaj. Če bi bilo res tako, bi se morali

NEKAJ MISLI SVETEGA OČETA OB NOvem LETU

Svetovni dan miru

Na Novega leta dan praznuje vesoljna Cerkev vsako leto svetovni dan miru in ob tej priložnosti sveti oče napiše tudi posebno poslanico. V prejšnji številki smo že poročali o letošnji poslanici, ki je bila posvečena odpuščanju in spravi, le-ta sta edino poročstvo za pot k miru.

"Globoko prepričan pozivam vse ljudi, naj se zavzemajo za mir, in to po poti odpuščanja. Popolnoma se zavedam, da se lahko zdi odpuščanje skregano s človeško logiko, ki običajno uboga zakonitosti ugovorov in maščevanja. Odpuščanje pa se navdihuje pri logiki ljubezni, tisti ljubezni, ki jo Bog hrani za vsakega moža in za vsako ženo, za vsak narod in vsako državo kot tudi za vso človeško družino. Če pa Cerkev govori o odpuščanju in je to navidez prava norost, je to zato, ker ima Cerkev neomajno zaupanje v neskončno ljubezen Boga... Vsi mi smo potrebni odpuščanja naših bratov, vsi moramo zato biti pripravljeni odpuščati. Prosim odpuščanje in odpuščati je pot, ki je najbolj vredna človeka; včasih je tudi edina pot za izhod iz razmer, ki so jih ustvarila stara, nasilna sovraštva," piše sveti oče v poslanici ob svetovnem dnevu miru.

V nadaljevanju pravi papež Janez Pavel II. takole: "Odpuščanje je v svoji najvišji in najbolj čisti obliki dejanje brezplačne ljubezni. In prav zato, ker je to dejanje ljubezni, nosi v sebi tudi temeljne zahteve: prva od njih je spoštovanje resnice... Vsi so poklicani, da živijo resnico. Tam, kjer se sejata laž in neresnica, uspevata sumničavost in razkol. Drugi bistveni pred-

pogoj odpuščanja in sprave je pravica, ki ima svoje zadnje sodilo (merilo) v zakonu Boga in v njegovem načrtu ljubezni ter usmiljenja za človeštvo... Odpuščanje pa ne izniči potrebe po popravni storjene krivice, ki je lastnost pravice in se zavzema za ponovno integriranje ljudi in skupnosti v družbo, kot tudi držav v mednarodno družbo. Nobena kazen ne more omrtviti neodtujljivega dostojanstva človeka, ki je povzročil zlo. Vrata, ki vodijo h kesanju in k vrnitvi ugleda, morajo ostati vedno odprta..."

Na Novega leta dan je vodil sveti oče v baziliki svetega Petra v Rimu bogoslužje, med katerim je imel pomembno homilijo. Poleg tega, da se je papež ponovno priporočil sveti Mariji in je priporočil vse človeštvo njeni prošnji pri Očetu, je med drugim dejal: "Cerkev moli in se zavzema za mir v vseh njegovih dimenzijah: za mir vesti, za mir v družinah, za mir med narodi. Cerkev se zavzema za mir zato, ker se zaveda, da se lahko samo v miru razvija v celostni meri velika skupnost vseh ljudi... Kako potrebno je odpuščanje, da lahko zaživi mir v srcih vseh vernikov in vseh ljudi dobre volje! Mir in odpuščanje sta med seboj nerazdeljivo povezana. Vsak človek dobre volje, ki bi rad vsak dan gradil družbo ljubezni, mora to vabilo vzeti za svoje: *Ponudi odpuščanje in prejel boš mir!*"

Papež se je v svojem razmišljanju spomnil tudi vseh ljudi po svetu in jim ob koncu homilije še enkrat položil na srce misli o bližnjem jubilejnem letu 2000. Ko je govoril o tem, se je spomnil vseh vojn v tem stoletju. Zaželel si je, da bi vsi ljudje dočakali leto 2000 v miru in spravi med seboj. Zato je dejal: "Vsi skupaj z vero in upanjem ponovimo apostolove besede: *Kristus je naš mir!* Zaupamo v Gospodovo pomoč in v materinsko varstvo Marije, Kraljice miru. To naše upanje dajemo Jezusu, ki je ime naše rešitve, dano ljudem vseh jezikov in vseh ras. S tem da spregovarjamo Njegovo ime, hodimo z upanjem v prihodnost. Gotovi smo, da ne bomo ostali razočarani, če bomo verjeli v Božje ime Jezusa."

Ko je na Novo leto sveti oče molil angelovo češčenje z množico vernikov na trgu svetega Petra, je vsem ljudem po svetu v novem letu zaželel veliko veselja in predvsem pa miru. "To je voščilo, ki prihaja iz srca, a se predvsem naslanja na gotovost, da ostaja Bog v vseh časih zvest svoji ljubezni. Da, Bog nas ljubi! Ljubi nas z neizmerno ljubeznijo," je med drugim dejal sveti oče.

-JUP-

DECEMBRSKA SONČNA PESEM IN JANUARSKO OGNJIŠČE, NOVO BRANJE

Januarska številka **Ognjišča** prinaša na naslovnici sliko dveh deklet na saneh in voščila uredništva. Prva številka 33. letnika tega verskega mesečnika za mlade je tudi tokrat izredno bogata in lepo opremljena. Likovna oprema je delo neutrudnega Marka Čuka, Mareta za prijatelje, ki pa se ne podpisuje. Prav pa je, da se pove, kdo je odgovoren za morda najbolj sodobno obliko mladinske revije na Slovenskem.

Na notranji strani platnice je natisnjena molitev svetega očeta za jubilejno leto 2000, mlada Poldka pa je očetu uredniku Francu Boletu napisala občuteno pismo o tem, kako zadnja tri leta ne čuti več nobenega veselja ob Božiču. Urednik kot vedno najde prave besede za dekle. Pisma, v katerih mladi spregovorijo o svojih življenjskih težavah in problemih vere, so odlika **Ognjišča**, ki je vedno znalo najti prostor za težave mladih. Tako so uredniki poskušali najti in gojiti pravi dialog z mladimi. To se **Ognjišču** pozna, saj so prav pisma najbolj brana in tudi veliko prostora zavzemajo v reviji.

Tokratni veliki intervju, ki spada pod rubriko *Gost meseca*, je posvečen Marjanu Podobniku, znanemu slovenskemu politiku. Povod za pogovor z njim je Primož Krečič našel v novi glasbeni kaseti, ki jo je Podobnik izdal pred kratkim. V pogovoru seveda zvemo marsikaj o politiku, ki je na zadnjih slovenskih volitvah pripeljal Slovensko ljudsko stranko

do velikega uspeha. **Ognjišče** predstavlja tudi primasa anglikanske Cerkve od leta 1980 do 1991 nadškofa Roberta Runcia ter 30-letnico teološkega tečaja v Ljubljani.

Sledijo rubrika *Slike govori* in dve življenjski zgodbi, po katerih tudi **Ognjišče** slovi. V zelo dobri rubriki *Naši preizkušani bratje* je tokrat prostor za Petro Divjak, ki je morala na Japonsko na operacijo, da lahko danes kolikor toliko normalno živi. Karla je prispevala zgodbo *Pod srcem nosim tvojega otroka*, v rubriki *Iz našega sveta* pa je veliki kot vedno najde prave besede za dekle. Pisma, v katerih mladi spregovorijo o svojih življenjskih težavah in problemih vere, so odlika **Ognjišča**, ki je vedno znalo najti prostor za težave mladih. Tako so uredniki poskušali najti in gojiti pravi dialog z mladimi. To se **Ognjišču** pozna, saj so prav pisma najbolj brana in tudi veliko prostora zavzemajo v reviji.

Sredi **Ognjišča** je tokrat tudi koledar za leto 1997. V tej prvi letošnji številki revije je še cela vrsta pisem in običajnih rubrik, ki jih radi beremo. Med temi je gotovo izvrstna Čukova rubrika *Poročamo, berite*; tokrat predstavlja knjigo *Njene postaje* Lojzeta Kozarja, knjigo Alojza Rebule *Maranathā ali*

leto 999 in knjigo Slavka Topliška *Leto vaškega življenja*. Tenorist Branko Robinšak govori s Krečičem o glasbi. **Ognjišče** zaključuje lep, fotografsko bogat zapis Silvestra Čuka o novi cerkvi v Mostah v Ljubljani.

Grafično oblikovanje **Ognjišča** je barometer oblikovanja sodobnih revij na Slovenskem. V prvi številki smo letos opazili premik k lahkotnosti, saj je Marku Čuku uspelo razbremeniti strani, da niso pretežke. Stavimo lahko, da bodo temu sledile vse slovenske revije!

Decembrska številka prikopno in mladostno oblikovane revije **Sončna pesem**, lista za duhovno kulturo mladih, ki ga izdaja slovenski mesečnik **Ognjišče**, je tokrat posvečena besedi.

Uvodnik je prispeval mladi slovenski časnikar Tino Mamič, ki se sprašuje o odnosu med desnico in delavstvom. Po mnenju pisca uvodnega članka bi morala tudi slovenska Cerkev veliko več svojega napora posvečati solidarnosti in socialno najbolj ogroženim slojem v Sloveniji.

Tone Dolgan uvaja niz zapisov na temo besede, Tamara Mrčun pa piše v članku *Posodi Bogu svoje glasilke* o besedi, ki nam služi za prenos sporočila. Marjetka Raušl se je pogovarjala s sestro Snežno Večko, ki je po rodu Korošica iz Kotelja na Koroškem, sedaj pa sestra Večko predava kot uršulinka na Teološko-pastoralni šoli in na Teološki fakulteti v Ljubljani; med drugim je sodelovala pri novem slovenskem prevodu Svetega pisma. Sestra Večko pravi, da smo pri svetopisemski Besedi vsi udeleženi, in bralcem razlaga, kakšna je razlika med božjimi in človeškimi besedami. Barbara Rahne piše o osiromašeni slovenski besedi, o slengu med mladimi in o preklinjanju. Na isto temo se navezuje Katja Karij, ki piše o strašnem vdoru tujih izrazov, pretežno ameriških, v slovenski knjižni jezik in posebno še v pogovorni jezik današnjih mladih ljudi. Zavzema se za lepo slovensko besedo.

Tomaž Kete piše v članku z naslovom *Napredek* o odnosu med sodobno tehnologijo, znanostjo in človekom ter o odnosu človeka do vsega božjega.

Mojca Strmšek je prispevala v **Sončno pesem** zapis o ameriškem filmu *The rock*, ki so ga poslovenili v *Alcatraz*, kot drugi film pa si je ogledala ameriško veleuspešnico *Dan neodvisnosti*. Jerica Pavšič je zapisala nekaj misli o slovenskih revijah za mlade, Ljudoljub pa je prispeval v **Sončno pesem** nekaj misli o hvaležnosti za življenje.

Andrej Černetič je prispeval zapis o koncertu bluse skupine Junior Wells, v notni prilogi **Sončne pesmi** pa so pesmi *Jezus 'ma nas rad* Franca Juvana in pesem z naslovom *Tvoja so nebesa* Foersterja in Ščeka. O Gvatemali je napisal zapis Bogdan Batič. Sledi niz poezij, ki so prispele na literarni natečaj **Sončne pesmi**. Miha Černetič je še napisal članek o avtomobilskih in drugih oglaših, Vito Primožič piše o pospeševanju cerkvene glasbe. Gost **Sončne pesmi** je tokrat mladinska skupina iz Leskovcev.

Sledijo še zapisi Sonje Florijančič in Štefana Petkovška; Ana Troha in Uroš Urbas sta odšla na pogovor k sestri Andreji Godnič. V rubriki *Beseda* tokrat mentor in organizacijska duša **Sončne pesmi** duhovnik Primož Krečič pod naslovom *Most med Bogom in človekom* podaja globoko teološko razmišljanje o neveri in pesimizmu.

Sončno pesem zaključuje utrinki iz literarnega opusa enega največjih slovenskih pisateljev tega stoletja Pavla Zidarja in pesem Roka Burje z nevsakdanjim naslovom *Filtracija duše*.

Z velikim veseljem ugotavljamo, da pri **Sončni pesmi** sodeluje ogromno mladih, od katerih bodo nekateri gotovo postali dobri slovenski časnikarji. To je sicer tudi glavni namen lista za duhovno kulturo mladih, saj je zares dobra šola pisanja. Škoda, ker podobne revije nimamo v zamejstvu!

-JP-

ŠESTNAJST ZAMEJCEV NA TAIŽÉJSKEM SREČANJU V STUTTGARTU

EVROPSKA MLADINA ZA MIR IN SVETLOBO OBČESTVA

BREDA SUSIČ

Četrto leto zapored se je skupina mladih zamejcev odločila, da se udeleži t.i. novoletnega taizéjskega srečanja, ki poteka vsako leto v drugem evropskem mestu.

Priprave na to srečanje so stekle že konec septembra, saj je bilo treba pobudo primerno reklamirati tudi v zamejskem tisku, zbrati prijave in vpisnine, prirediti dve pripravi za udeležence srečanja. Za vse to so tudi letos poskrbeli požrtvovalni posamezniki, saj v zamejstvu žal še ne poznamo primerne organizacije, ki bi prevzela odgovornost za pripravo takih in podobnih pobud. Mladi iz zamejstva smo se tudi letos pridružili skupinam, za organizacijo katerih je poskrbel Skupnost katoliške mladine, in ki so odpotovale na romanje iz Slovenije.

Šestnajst mladih zamejcev se je torej 27. decembra zvečer "vkrčalo" na enega izmed več kot štiridesetih avtobusov, ki so slovensko mladino pripeljali do prestolnice landa Baden - Württemberg v Nemčiji. V Stuttgart so prišli v zgodnjih jutranjih urah: z enega izmed gričev, ki obdajajo mesto, so se spustili v dolino reke Neckar, kjer je pod snegom ležalo še nekoliko zaspano mesto, ki je mlade potem gostilo do prvega januarja. Prvi vtis o mestu je bil, da je to popolnoma moderno in funkcionalno mesto, ki gosti ničkoliko pomembnih industrijskih podjetij, je pa pozorno tudi do okolja in ljudi, ki v njem prebivajo. V naslednjih dneh so mladi odkrili, da ima mesto tudi zgodovinski center, ki je sicer v glavnem prenovljen, saj je bil med vojno hudo poškodovan; ta daje vtis, da ima mesto še eno dušo,

ki je usmerjena v umetnost, kulturo in zgodovino.

V dneh ob koncu leta je torej Stuttgart gostil več kot sedemdeset tisoč mladih iz vseh držav Evrope. Prišli so na srečanje, da bi skupaj s sovrstniki pričakali Novo leto in v tem pričakovanju tudi kaj konkretnega zgradili. V jutranjih pogovorih po manjših skupinah so tako skušali spoznati drug drugega in stvarnosti, v katerih živijo mladi iz drugih držav. V popoldanskih in večernih urah pa so na skupnih srečanjih v razstavnem centru Killesberg Messe, v velikih halah sejmišča, imeli možnost za osebno molitev, za poglobitev v sporočilo evangelija in za spoznanje mladih, ki so prišli z drugih celin.

Brat Roger, ustanovitelj in karizmatični voditelj taizéjske ekumenske skupnosti, je na skupnih molitvah spregovoril o temi letošnjega srečanja: poudarjal je pomen sprave med ljudmi in predlagal mladim, naj se potrudijo in skupaj gradijo občestvo. To občestvo pa lahko zgradijo tako, da ljubijo bližnjega, da se drugim nesebično razdajajo in tako ustvarjajo okolje, v katerem se bodo vsi čutili sprejeti in ljubljene.

Veliko pozornosti je posvetil tudi vsem, ki so v svoji veri negotovi, imajo dvome in celo mislijo, da ne verjamejo v Boga. Tem je zagotovil, da kljub vsem dvomom nikoli ne bodo v zmoti, če se bodo odločili za ljubezen. Res je, da Boga ne moremo videti; lahko pa vidimo drug drugega. Težko je biti gotovi

o obstoju Boga, lahko pa Ga iščemo v očeh bližnjega, svojega prijatelja.

Mladi so bili nastanjeni v različnih župnijah v mestu in njegovi okolici. Večina izmed njih je dobila prenočišče pri kaki gostoljubni družini, drugi pa so stanovali v šolah ali župnijskih dvoranah. Zamejci so bili porazdeljeni po dveh župnijah. Eni so se vključili v neko katoliško župnijo, drugi pa v evangeličansko. Ljudje so bili z mladimi gosti zelo prijazni, tako da so se vsi počutili kot doma. Iz Stuttgarta so prinesli domov veliko veselja in optimizma, bogatih duhovnih izkušenj in nepozabnih spominov.

V KOPRSKI ŠKOFIJI

ŽUPNIJSKO GLASILO VODNJAK

V koprski škofiji je postalo že običajno, da ima skoraj vsaka župnija svoje tiskano glasilo. Nekatera od teh so skromni in ciklostilirani listi, druga pa so že tako zajetna in kakovostna, da si jih je vredno pobliže ogledati. Eno takih glasil je tudi lično oblikovano glasilo župnij Gabrovica, Gorjansko, Komen, Škrbina in Veliki Dol. Imenuje se Vodnjak.

Urednik je gospod Viljem Čušin, za tehnično obdelavo skrbi Mitja Stantič, za grafično obliko pa umetnik Andrej Jazbec, ki je izdelal tudi lepega svetega Jurija za župnijo sv. Jurija v Komnu. Tam je za župnika že vrsto let msgr. Franc Krapež; prav njemu gre glavna zasluga za izhajanje bogatega župnijskega glasila, ki mu težko najdemo primerno na italijanskih tleh. V mislih imam božično številko *Vodnjaka*, ki je zares bogata, lepo opremljena in zelo raznolika po vsebini. Da to ni le vaško glasilo, pričča že podatek, da je *Vodnjak* natisnjen na 44 straneh lepega tiska. Po uvodniku, ki je uglašen na temo Božiča, piše msgr. Krapež o Cerkvah in misli svetega očeta Janeza Pavla

II. Nataša Šavli je napisala spominski članek o pokojnem dr. Antonu Trstenjaku; objavljenih je tudi nekaj njegovih globokih misli, ki jih je zbrala Sonja Žezlina. *Bog je ljubezen*, *Bog nas ima rad* je naslov zapisa o obisku patra Tardifa v Ljubljani, o katerem je pisala Ivanka Strnad. Viljem Čušin priporoča odlomek iz slavnostnega govora Alojza Rebule ob novem prevodu Sv. pisma v slovenski

jezik. Intervju je posvečen komenskemu župniku msgr. Francu Krapežu, ki v pogovoru pove marsikaj o sebi; predvsem pa je intervju lepo pričevanje primorskega duhovnika, ki že 52 let deluje na Krasu. Msgr. Krapež govori tudi o novih potrebah krajevne Cerkve na Krasu. Sledi tema *Vodnjaka*, ki je namenjena Božiču; zapis je prispeval Andrej Bandelj. Pesem Milana Bekarja nosi naslov *Zvezde primigljale so*, Viljem Čušin pa piše o bioetiki v službi življenja. Uroš Slamič je napisal nekaj misli ob 750-letnici komenske župnije, ki jo bodo slovesno praznovali v Komnu letos (poročilo o tem dogodku je na drugem mestu). V glasilu *Vodnjak* je tudi objavljen program praznovanja te pomembne obletnice.

O mladih na Krasu pišejo Marko Živec, Mojca Švara, Karmen Vrabec, Jana Barba in Mojca Ščuka. Sledi rubrika *Predstavljamo*, v kateri se predstavi veroučna skupina,

dejansko pa sledijo zapisi vseh razredov veroučne skupine. Takoj za tem je rubrika *Kronologija*, v kateri so lepo navedeni podatki za vse župnije. Najbolj zbode v oči podatek, da tudi Kraševci - podobno kot vsi Slovenci - počasi izumirajo, saj je bilo tam v minulemu letu veliko več pogrebov kot krstov. Gospod Krapež ima prav, ko je zaskrbljen nad usodo slovenskega naroda, in je zato še kako dobrodošel njegov klic k življenju in odločitvi za življenje. Zapis o novem zvonu v Svetem je prispeval Ivan Švara, medtem ko je Vilma Godnič napisala prijeten članek o romanju Kraševcev k Svetogorski Materi božji, ki ga Kraševci opravljajo vsako zadnjo nedeljo v oktobru. Župnijsko glasilo *Vodnjak* zaključujeta še poročila o delovanju dobrotelne ustanove Karitas, ki sta jih napisali Ivanka Strnad in Pjerina Luin.

Vodnjak je glasilo, s katerim bi se lahko ponašala vsaka slovenska župnija; veliko število piscev pa je dokaz, da je življenje kraških župnij živo in delavno.

JUP

BESEDA ŽIVLJENJA

PRAZNIK JEZUSOVEGA ROJSTVA

SILVESTER ČUK

Z VEČNO LJUBEZNIJO SEM TE LJUBIL

Če rešujete križanke, pogosto nalletite na geslo "podelitev imena" in vpisati je treba besedo "krst". Kristjani vemo, da je krst veliko več kot zgolj podelitev imena: to je prvi zakrament, zakrament novega rojstva, prerodenja. V znamenitem nočnem pogovoru z učenim Nikodemom je Jezus dejal: "Resnično, resnično, povem ti: če se kdo ne rodi od zgoraj, ne more videti Božjega kraljestva." Nikodem se je čudil in je postavil vprašanje: "Kako se more človek roditi, če je star? Mar more drugič v telo svoje matere in se roditi?" Jezus je imel v mislih duhovno rojstvo, ki se izvrši pri krstu na skrivnosten način.

Mi "stari" kristjani krsta ne znamo dovolj ceniti, ker smo ga povečini prejeli kot otroci, brez posebnega napora in brez priprave. Krščeni smo bili v veri staršev in občestva župnije. Vera tistih, ki živijo ob nas, naj bi nam, ko pride čas za to, pomagala, da milost krsta v nas zaživi; da vera, ki je bila položena v našo dušo kot seme v zemljo, začne poganjati. "O bratje, bratje, prišel je čas," pravi naš pesnik Oton Župančič. "O bratje, bratje, kako je v vas? So li vaše njive zorane?"

To vprašanje je zelo na mestu danes, ko se na praznik Jezusovega krsta spominjamo svojega lastnega. Ali je naša duša dovolj negovana, da lahko tista klika božjega življenja, ki je bila takrat položena vanjo, požene, raste in rodi sadove za vsakdanje življenje? Kako smo držali besedo, dano Bogu po ustih staršev in botrov? Tisto vprašanje, ki ga krstitelj postavi staršem: "Želite, da bi vaši otroci prejeli sveti krst; ali se zavedate dolžnosti, ki jo sprejemate, da jih boste vzgajali v veri, da bodo spolnjevali božje zapovedi in da bodo ljubili Boga in svojega bližnjega, kakor nas je učil Jezus Kristus?" ni samo zaradi lepšega, ampak je čisto resno vprašanje. Žal ga zelo veliko staršev ne jemlje resno. Po krstu nastopi v številnih družinah zelo dolga "pavza" v verski vzgoji. Trajala bo tja do sedmega leta, ko bodo otroke spet pripeljali k duhovniku, da jih pripravi na prejem prvega svetega obhajila. Ne smemo se čuditi, če potem doživljamo tako strahoten osip mladih kristjanov. Nismo imeli potrebnega zgleda in vzgoje v tisti nežni dobi, ko je otrok najbolj dojemljiv za vse, kar se dogaja okoli njega. Bog hoče, da so starši njegovi prvi sodelavci ne samo pri posredovanju naravnega, telesnega življenja, temveč tudi nadnaravnega, duhovnega. To je redna pot. Bog dela čudeže samo "v skrajni sili", ko vidi, da je to res potrebno. Delovati hoče po nas. Bog je odličen mojster, vendar hoče, da smo mi njegovo orodje. Tudi najboljši mojster brez orodja ali s slabim orodjem ne more narediti veliko.

Krst je tudi podelitev imena, saj je vsak otrok krščen na ime nekega svetnika (taka je vsaj želja Cerkve), ki "neprenehoma posreduje za nas s svojo priprošnjo". Pomembnejše pa je dejstvo, da Bog že ob spočetju, na poseben način pa pri krstu, slehernega človeka pokliče po imenu. Naš nebeški Oče čuti do slehernega izmed nas tako močno ljubezen, kakor da smo edino človeško bitje na vsem planetu. "Ko sem bil tkan pod srcem svoje matere, si me že poznal," strmi nad božjo ljubeznijo starozavezni psalmist. "Z večno ljubeznijo sem te ljubil," pravi Bog vsakemu človeku. Ta ljubezen se je začela pred vekom, ko smo bili vsi samo še v božjih mislih. In ta ljubezen nikdar ne bo nehala obstajati. Ustvarjeni smo za vso večnost. Za srečno večnost!

JANEZ PAVEL II. BO ŠEL NA KUBO

Zrušil se je še en zid. "Odprite na stečaj vrata Kristusu!" S tem jasnim pozivom je Janez Pavel II. stopil pred skoro dvajsetimi leti v svoje papeževanje, njegove besede in pogumna dejanja pa so spremenila svetovni red. Ovire, ki so jih med ljudmi zgradile na videz nezlomljive ideologije ter politične in ekonomske oblastniške prakse, so se še enkrat izkazale šibke in vsak propadel zid je pomenil zmago za človekovo najvišje hrepenenje - po svobodi. Sveti oče bo šel na Kubo še prihodnje leto januarja. Že samo napoved njegovega srečanja z ljudmi Kube, ki so doslej utrpeli nasilje najprej skorumpiranega režima in nato marksističnega preganjanja, je odprla novo dobo: priznanje verske svobode, za katero se je zavzel kubanski državnik Fidel Castro med nedavnim obiskom pri papežu, napoveduje spoštovanje človekovih najosnovnejših pravic in pripravlja humus, da požene na njem demokracija.

5

ČETRTEK
9. JANUARJA
1997

BLAŽENA LIHARDA

JOŽKO ŠAVLI

Premalo znana karantanska svetnica.

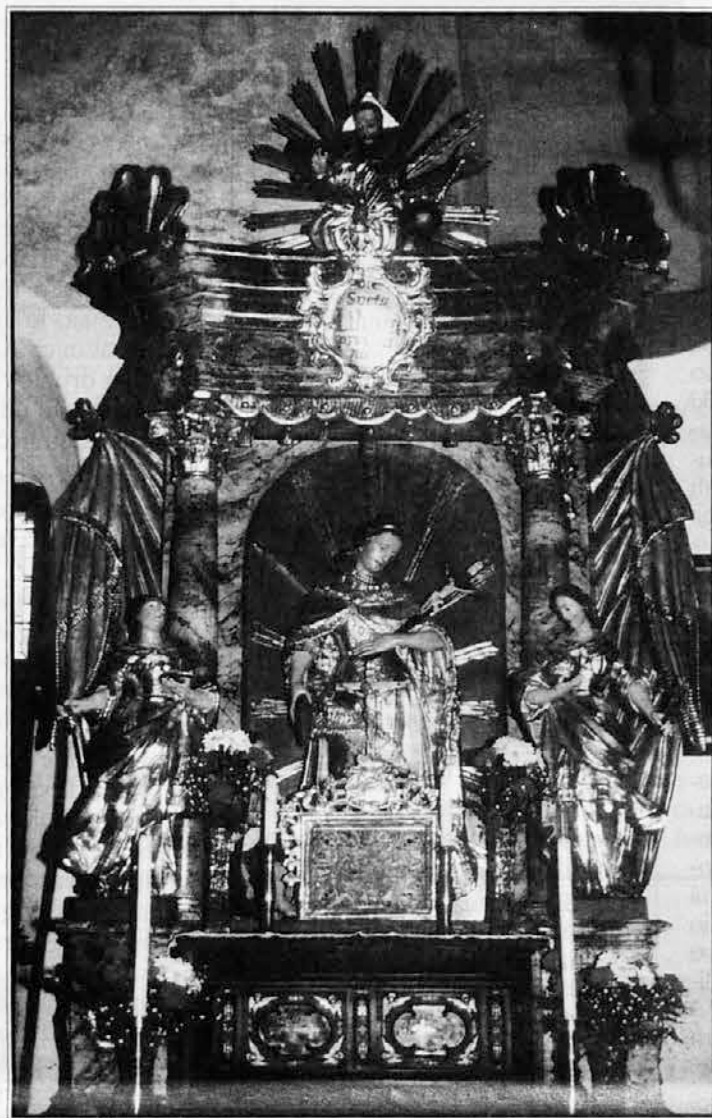
Med karantanskimi svetniki, ki so bili razglašeni po domačih škofijah, še preden si je leta 1171 Rim pridržal izključno pravico razglašanja, je tudi grofica Hildegarda ali Agata, po domače sv. Liharda, pokopana na Kamnu v Podjuni na Koroškem.

Ker podobno kot nekateri drugi, npr. knez Domicijan in celo apostol Modest, ni bila vnesena na rimski seznam svetnikov, jo danes častijo kot blaženo. Goduje 5. svečana in njeno češčenje je omejeno le na krajevno raven.

Iz zgodovinskih zapisov vemo o njej malo. Še pred letom 975 je svojemu sinu, diakonu Albuinu, doživljenjsko darovala posestvo na Kamnu ter osem kmetij. Umrli je okoli 985. Iz svojega premoženja je zapustila dobrodelno ustanovo. Iz imetja le-te so na večer pred 5. svečanom obilno pogostili cele množice ljudi, ki so se zgrinjali na Kamen. Najstarejši ohranjeni zapis o tej ustanovi izhaja iz leta 1238.

Življenjepis o tej svetnici ali blaženi, ki nam je ohranjen, je iz leta 1640. Toda prvi zvezek *Acta Sanctorum*, ki sta ga izdajala jezuita p. Bolland in p. Henschen (Antwerpen 1658), že vsebuje tudi njeno ime. Kasneje se še večkrat omenja v raznih spisih. V dominikanskem samostanu v Brežah se je ohranilo tudi njeno žitje Vita Hildegardis (ok. 1650) in zatem so bila napisana še druga žitja.

Vsa žitja prinašajo o Lihardi legendo, ki se v povzetku glasi takole: na gradu Kamen je bivala grofica Liharda Agata, odličnega rodu, ki se je odlikovala po svojih čednostih, lepoti in pobožnosti. V zakon je vzela palatinskega grofa Pavla Albuina, ki je imel svoj grad na Škrbini onstran Drave, nasproti Mohliču. Grof Pavel je rad hodil na lov in ostajal zdoma po cele dneve. Tedaj je lepa Liharda ostajala na gradu v družbi njegovega brata. Ta ji je začel vneto dvoriti in si jo hotel pridobiti. Toda Liharda je vztrajno zavračala vsiljivega svaka in se še bolj poglobljala v pobožnost. V hiši je bivala tudi dekla Lupa, ki je svojo gospodarico sovražila. Lihardin svak jo je zato nagovoril h krivemu pričevanju. Ko se je nekega jutra grof Pavel vračal domov, je Lupo pod gradom vprašal, kako gre grofici. Ta pa je odgovorila dvoumno in z namigovanjem, kar je v grofu takoj vzbudilo najhujše sumnje. Ko je Lupa to opazila, je kar naravnost zatrnila, da ima grofica ljubimca in da če ni res, naj se spremeni v kamen. Razjarjeni grof je treščil v grad, kjer je grofica z deklo Dorotejo opravljala jutranje molitve. Zagrabil je ženo, jo zavlekel k oknu in vrgel v globino. Za njo pa še njeno zvesto deklo. Toda obe sta obstali na skali in ko je grof pogledal za njima, sta imeli povzdignjene roke in sta slavili Boga, svojega rešitelja. Nato ju je obsijala svetloba in angeli so ju med petjem odnesli čez Dravo na grad Kamen.

Oltar z Lihardinim grobom v cerkvi sv. Lovrenca na Kamnu

Grof Pavel se je zavedel svoje zmote. Hotel je kaznovati deklo Lupo, vendar se je ta že spremenila v kamen. Zaradi zlega dejanja pa je tudi njega zadela kazen, da je oslepel. Šele po romanju v Rim, Kompostelo in Sveto deželo je po vrnitvi domov znova spregledal, ko mu je žena položila svoje roke na oči.

V Mohliču je dal sezidati cerkev, ki stoji še danes in v kateri je tudi pokopan. Ko so leta 1816 odprli njegov grob, so v njem našli romarsko palico in železno ostrogo. Po zavetniku te cerkve, sv. Pavlu, se je v legendi ohranilo njegovo ime. V resnici pa se je imenoval Albuin. Grofica bl. Liharda je pokopana v cerkvi na Kamnu, kjer ima poseben oltar. Cerkev je posvečena sv. Lovrencu.

Solnograški letopis navaja, da je leta 1238 prišlo v farni cerkvi sv. Lovrenca na Kamnu do čudeža, pri katerem se je hostija spremenila v pravo meso in vino v pravo kri, in sicer na Marijinem oltarju, pod katerim je bil grob svetnice oz. blažene.

Po naročilu vladarja, nadvojvode Ferdinanda, so leta 1605 slovesno odprli Lihardin grob. Cerkevno dovoljenje je izdal oglejski patriarh Franciscus Barbaro. Komisiji ob odprtju pa sta načelovala tržaški škof Ursinus Berti ter krški pomožni škof in prošt Karel Grimming. O preiskavi groba so sestavili dve natančni poročili, eno za nadvojvodo, drugo za patriarha.

Poleg kosti pokojne so našli tudi rokavico. Del kosti so odnesli v Gradec v varstvo tamkajšnjim klarisam, večino pa spet pokopali. Ro-

kavico so shranili v stekleno žaro na ogled obiskovalcem.

Oltar z Lihardinim grobom so leta 1779 prestavili k južni steni cerkve. V oltarju je pozlačen kip blažene, ki v eni roki drži razpelo, z drugo pa daje revežu štruče. Štručeji ali krušeji so kruhki, ki jih delijo za njen god.

V času jožefinizma je oblast z velikim nasprotovanjem gledala na češčenje bl. Liharde, dokler ni leta 1788 dala odstraniti z njenega kipa vse dragocenosti in potem še sam kip. Toda kmalu se je zbrala množica faranov, večinoma pobožnih žena, in prisilila župnika, da je kip znova postavil na njegovo mesto.

Leta 1805 so naravnost razkosno pogostitev na večer pred Lihardinim godom 5. svečana dokaj omejili, zato da bi revežem iz njene ustanove lahko pomagali vse leto.

Cerkveno obredje na omenjeni predvečer: župnik iz Mohliča (danes iz Škocijana) opravi večernice z blagoslovom štručejev in molitvijo za vse rajne; župnik na Kamnu pa daruje mašo po starem obredu "svete Liharde", po kateri trosijo ljudem štručeje.

Pozornost, ki sta jo še nadvojvoda Ferdinand, poznejši cesar, in patriarh izkazala Lihardinemu grobu, dokazuje, da je bilo njeno češčenje razširjeno tudi po drugih deželah, ne le po Koroškem. Prevlada nacionalnih ideologij v prejšnjem stoletju, predvsem velenemške in panslovanske, je češčenje te blažene omejila predvsem na krajevno raven. Bilo pa bi primerno, da se domači blaženi znova posveti več pozornosti.

LJUBLJANA NA MEDNARODNEM DUNAJSKEM SIMPOZIJU O KAVARNIŠKI LITERATURI

LEV DETELA

"Vsak bralec časopisov ve, da so Dunaj zgradili ob nekaterih kavarnah, v katerih prebivalstvo družno poseda in prebira časnike." Ta nekoliko ironična izjava znanega nemškega dramatika z avstrijskim potnim listom Berta Brechta bi lahko bila moto v obširen mednarodni simpozij o kavarniški literaturi, ki ga je oktobra lani priredilo avstrijsko ministrstvo za znanost, promet in umetnost na Dunaju. Na simpoziju niso razpravljali le o literarnem mitosu kavarniškega Dunaja, ki so mu poseben pečat dali v kavarnah nastali teksti avstrijskih pisateljev Petra Altenberga, Karla Krausa ali Hansa Weigla.

Mednarodni strokovnjaki so predstavili tudi kavarne v drugih velikih srednjeevropskih mestih kot posebne, duhovni komunikaciji namenjene institucije.

V uvodnem predavanju je tržaški literarni zgodovinar Claudio Magris poročal o srednjeevropskem tipu dunajske kavarne, ki je zapustil vidne sledi od Prage do Trsta in od Berlina do Zagreba.

Častno se je izkazala tudi Ljubljana, o kateri je v posebnem predavanju v nabito polni dvorani znane dunajske kavarne Museum 17. oktobra poročala docentka za slovensko književnost na dunajski univerzi doktor Katja Sturm-Schnabl. Opozorila je na stare ljubljanske kavarne iz prejšnjega stoletja, na pretežno nemški Kazino, o katerem poroča že Prešeren, in na Evropo, o kateri piše Ljubljanski zvon. Pomembna kraja družabnih srečanj in umetniških razgovorov sta bili Narodna kavana in seveda Union. Ljubljanske kavarne pa v glavnem niso bile literarne delavnice, kot je bila navada na Dunaju. Škoda, da je dunajska kavarniška tradicija v Ljubljani po drugi svetovni vojni tako žalostno zamrla.

Na dunajskem simpoziju je Ljubljana še enkrat zablestela v širokem srednjeevropskem, a tudi svetovnem okviru kot enakovredna partnerica Berlina, Milana, Budimpešte, Krakova, a tudi Madrida, Lizbone, Pariza, Buenos Airesa ali Ria de Janeira.

PRETOKI

3/4

V teh dneh je prišla na knjižne police nova številka revije Pretoki, ki jo izdaja kulturna zadruga Maja v Gorici. Tokratna dvojna številka ima oznako 3/4 in je zadnja v letu 1996. Naslov dvojne številke Pretokov je tokrat *Meja in stik*; že sam naslov napoveduje vsebino, saj je izredno lepo oblikovana revija tokrat posvečena meji, ki nas ločuje od matične države Slovenije, in srečevanju ljudi ob njej, torej človeškim stikom.

Uvodni članek je napisal znani psihater in publicist Pavel Fonda, ki se že vrsto let ukvarja z večkulturnostjo. V bistvu je članek odmevno predavanje, ki ga je imel dr. Fonda lani na Dragi na Opčinah. Avtor se v članku sprašuje o vlogi zamejskega človeka, ki se z večkulturnostjo srečuje vsak dan; upravičeno se sprašuje, če to pomeni izgubo lastne identitete ali pa njeno nadgradnjo.

Mladi pisci Peter Rustja, Matejka Grčić in Breda Susič nadaljujejo z razmišljanji o isti temi, ki jo je uvedel dr. Pavel Fonda. Vsem zapisom omenjenih mlajših piscev je skupno vprašanje identitete slovenskega človeka v zamejskem prostoru; na dan pa prihajajo tudi zapleteni odnosi, ki jih ima slovenski človek v zamejstvu tako s slovensko govorečimi ljudmi različnega mišljenja kot tudi z italijan-

skim prebivalstvom. Vse to je podano tudi v luči odnosov med matičnimi Slovenci in Ljubljano na eni strani ter zamejsko stvarnostjo na drugi.

Miran Košuta objavlja v Pretokih esej z naslovom *Kozmični narod*; v njem raziskuje odnos Srečka Kosovela do meje, fizične in metafizične. Košuta se uveljavlja kot dober literarni poznavalec naše stvarnosti. V eseju lepo razčlenjuje Kosovelovo razdvojenost na meji med porajajočo se fašistično Italijo in takratno kraljevino Jugoslavijo. Po svoje je bila za Kosovela tudi boleča meja eksistencialni razkol med stvarnim in prozaičnim življenjem ter upanjem v novi svet; pesnik pa je globoko doživljal tudi bližino smrti.

Pretoki tokrat objavljajo tudi igro *Emigrant* pred kratkim umrlega Izidorja Predana. Igra velja za njegovo boljše literarno delo v beneškem narečju.

Suzi Bandi in Jurij Paljk objavljata nekaj svojih novih pesmi; Luisa Antoni, ki že dolgo časa posveča posebno pozornost glasbi, pa tokrat piše o Globokarjevi glasbeni viziji. Čeprav gre za izrazito specialistični esej, ga bodo z veseljem prebrali tudi ljudje, ki se na glasbo ne spoznajo tako dobro kot muzikologi.

Pretokom želim v prihodnjem letu rednejše izhajanje, saj so edina slovenska revija v zamejstvu, ki bi zaradi svoje specifičnosti in navezanosti na literarno tradicijo slovenstva v Italiji morala imeti večji odmev v javnosti.

NOVOSTI V TEKMOVANJU IZ ZNANJA MATERINSKINE ZA CANKARJEVO PRIZNANJE

V šolskem letu 1996/97 se po osnovnih in srednjih šolah v Sloveniji in zamejstvu pripravljajo na 20. tekmovanje za Cankarjevo priznanje. Mentorji vzpodbujajo učence zadnjih dveh razredov osnovnih šol (I. stopnja) in srednješolce (II. in III. stopnja tekmovanja) k temeljitejšemu študiju slovenskega jezika in slovenske besedne umetnosti, jim utrjujejo nazore o slovenskem jeziku ter vrednosti njegovih umetniških besedil.

Vsebinsko tekmovanje za CP določajo veljavni šolski programi ter vsakoletni razpisi. Ta praviloma presega obseg učnega načrta in je naslojen na dostopno literaturo; prav v tem pa se to tekmovanje razlikuje od drugih, saj vsebuje tudi poudarjene prvine preučevanja in ustvarjalnosti. Tekmovalci rešujejo preizkuse znanja objektivnega tipa in pišejo pisne naloge.

Vodimo in usmerjamo ga člani Sekcije za vsebinsko in organizacijsko pripravo tekmovanja za CP pri Slavističnem društvu Slovenije, člani področnih slavističnih društev in pedagoški svetovalci za slovenski jezik Zavoda RS za šolstvo. Svetovalci za slovenski jezik Zavoda RS za šolstvo in šport sodelujejo pri oblikovanju vsakoletnega razpisa, pripravi nalog za tekmovalce v posameznih zahtevnostnih stopnjah in pri organizaciji ter izvedbi tekmovanj. V okviru študijskih skupin povezujejo učitelje ob pripravah na tekmovanje.

Doslej je bilo tekmovanje za Cankarjevo priznanje organizirano na treh nivojih: po izpeljanih šolskih so se najbolje uvrščeni učenci preizkusili na področnih tekmovanjih, zmagovalci s teh pa še na vseslovenskem tekmovanju. Z leti se je ob vsestranski rasti in širjenju tekmovanja pokazala potreba po korekturah in dopolnitvah. Na podlagi pripomb učencev in učiteljev so nastala obnovele pravila. 4. oktobra 1996 so slovenisti na vrhniškem občnem zboru Slavističnega društva Slovenije sprejeli Pravilnik o tekmovanju za Cankarjevo priznanje, zato bo tekmovanje skladno z njegovim 8. členom že v tem šolskem letu organizirano le na dveh ravneh: šolski in državni. Šolska tekmovanja se bo-

do začela v soboto, 15. februarja 1997, ob 9. uri in bodo morala potekati istočasno po vseh šolah, saj bodo udeleženci prvič tudi na tem nivoju tekmovanja reševali naloge, ki jih zanje pripravljajo na Zavodu RS za šolstvo. Vseslovensko tekmovanje, odslej organizirano po območjih organizacijskih enot Zavoda RS za šolstvo oz. slavističnih društev, pa bo v soboto, 22.3.1997, ob 9. uri. Zaključna slovesnost s podelitvijo zlatih priznanj bo v začetku maja 1997 na Vrhniki.

Pomembna novost je tudi, da se bodo mladi v prihodnosti pomerili v štirih zahtevnostnih stopnjah, saj bodo tako k tekmovanju pritegnjeni tudi učenci poklicnih šol, ki so se doslej težko vključevali vanj. Ker pa je bil Pravilnik sprejet sorazmerno pozno, bo tekmovanje letos organizirano še po starem v treh stopnjah.

Temeljne težave tekmovanja za Cankarjevo priznanje izhajajo iz dejstva, da to tako kakor drugi nadstandardi pouka slovenščine (bralna značka, glasila, dramske skupine, novinarstvo itd.) nikoli ni bilo umeščeno v kurikulum in v učiteljevo delovno obveznost. Porodilo se je iz potrebe nivojsko diferencirati in poživiti pouk materinske, iz volje otrokom nuditi še več in bolje. Pobudo zanj je dala Slavistično društvo, učitelji so ga prostovoljno in z navdušenjem sprejeli. Vanj vlagajo svoj prosti čas, znanje in ustvarjalno delo, saj so za vse le delno denarno poplačani. Po osnovnih šolah so pripravljene nanj deloma vključene tudi v dodatni pouk ali v interesne dejavnosti, v srednjih je še manj tovrstnih možnosti.

V prejšnjem sistemu ta način ni bil nič posebnega, saj se je društveno delo tesno prepletalo s delovnimi nalogami, težave pa so blazile improvizirane samoupravne organizacijske rešitve, ki so se seveda od šole zelo razlikovale. S spremembami v družbi spet prihajajo stare težave na površje kot krizni element.

Ena izmed najboljših rešitev za tekmovanje v znanju materinske bi bila v tem, da se iz sfere učiteljeve prostovoljne (društvene) dejavnosti prestavi v kurikulum in v učiteljevo obveznost. Priložnost,

da CP zares pride v šolo, je sedaj ob prenovi. Če se to ne bo zgodilo, se množično in kakovostno tekmovanje zna skrbiti v obseg društvene izvenšolske akcije...

Za konec še nekaj podatkov o vsebini. Letos je pozornost osnovnošolcev in srednješolcev usmerjena v branje zgodovinskega romana, njegovo preučevanje in razmislek o tej problematiki. Zato je naslov 20. merjenja v znanju za Cankarjevo priznanje *Slovenski zgodovinski roman*. Najmlajši opazujejo, kako se prepletata izmišljenost ter zgodovinska izpričanost v *Murnikovem Lepem janičarju*, srednješolcem na drugi tekmovalni stopnji se odpirajo številni aspekti modernega zgodovinskega romana ob Kavčičevi *Pustoti*, na tretji pa razmišljajo o problematiki postmodernizma v *Virkovem romanu 1895, potres*.

POPRAVEK

Sodelavki Andreji D. Antoni se opravičujemo, ker je prišlo v prejšnji številki v članku o zborniku, posvečenem slavisti prof. Radoviču, do zamenjave slovenščine namesto slovanščine. Tako je prof. Radovič preučeval in predaval staro-cerkveno slovanščino, zbornik pa je bil predstavljen v slovenskem inštitutu v Padovi.

FILM ZA OTROKE IN ODRASLE

VELIK USPEH ZADNJE DISNEYEVE RISANKE

Notredamski zvonar, ki nas je spremljal za božične in novoletne praznike in je še na ogled v filmskih dvoranah, se uvršča med nove Disneyeve uspešnice. Kot že nekaj let, je tudi tokrat ameriška filmska hiša izbrala božični čas za izid svoje zadnje celovečerne risanke, ki je tokrat posneta po Hugojevem romanu *Notredamska cerkev v Parizu*. Film je odličen splet pustolovščin, ironije, napetih trenutkov in prisrčnih prizorov, ki s fantazijo in odlično tehnično izvedbo prevzame gledalca.

Zgodba nas popelje v srednjeveški Pariz, kjer se sredi mestnega središča bohoti Notredamska katedrala. V njej se med gotskimi stebri, opornimi loki in barvanimi okni skriva Quasimodo, notredamski zvonar. Tja ga je zaradi groznega videza zaprl hudobni minister in njegov krušni oče Frollo. Quasimodo tako čisto sam živi v zvonikih katedrale in si lahko le z domišljijo zamišlja, kakšen je svet med ljudmi, dokler se nekega dne ne udeleži mestnega sejma, kjer se sreča s ciganko Esmeraldo in se vanjo zaljubi, čeprav je ona zaljubljena v lepega kapetana Pheba. Zgodba je v primerjavi z originalno Hugojevo zgodbo po vsebinski plati močno poenostavljena, vendar sta ostala njeno jedro in sporočilnost nespremenjena. Ponovno pa se nam v Disneyevem filmu izpostavlja problem spoštovanja različnosti, saj se v njej mnogokrat skrivajo vrline, ki lahko obogatijo celotno družbo.

Režiserja Kirk Wise in Gary Trousdale sta znala spretno izkoristiti vse možnosti, ki jih ponuja animirani film. Veliko tehničnih sodelavcev, risarjev in računalniških izvedencev je sodelovalo pri izvedbi tega izrednega risanega filma. Z njihovo pomočjo zaživi pred našimi očmi srednjeveški Pariz, kakor da bi bil resničen. Preko mestnih ulic, v katerih se nam razkriva vsakdanje srednjeveško življenje, pa skozi nepopisni vrvež mestnega sejma do vrtoglavih višin gotске katedrale, po katerih se med kamnitimi gotskimi spakami spušča junak Disneyeve risanke, nam zna film pričarati tisti svet domišljije, ki je že od nekdaj značilnost Disneyevih filmov.

IFŽ

OSMI ALPE ADRIA FILM FESTIVAL

V TRSTU OKNO V SREDNJO IN VZHODNO EVROPO

Januar bo tudi letos prinesel enega najbolj zanimivih filmskih festivalov v deželi Furlaniji-Juljski krajini. To je prirediteljev z evropsko težo. Od 21. do 25. januarja bodo "srečanja" z letno bero filmov narodnih kinematografij srednje in vzhodne Evrope nova priložnost, da preko filmskega dokumenta razbiramo življenje sosednih narodov, pri katerih še traja doba močnih sprememb v družbi in ljudeh. Če se je zgodovina v zadnjem desetletju razvijala tako naglo, da nam je opazovalcem uhajal smisel njenih učinkov, so predstavljeni filmi iz srednje-evropskega sveta premore za analizo ali - v podobi povedano - "zasilna vozila", s pomočjo katerih smo gledalci vstopali v tok tujega dogajanja in si od blizu ogledovali vsakdanje drame in komedije.

je ob padcih zidov, rojstvih narodov, bitkah med idejami, krvoločnih vojnah. Kakor da bi nas občutena pripoved potujočega pripovedovalca ugrabila našemu svetu in nas prestavila drugam. Na dnu vsake filmske zgodbe seveda tiči razodetje smisla, zato smo na koncu teh "poti" tudi kaj več razumeli.

Za nagradi Trst za nov evropski film in Trst za mir se bo potegovalo deset svežih celovečernih filmov v sekciji "Evropa v premiku". Med njimi madžarski *Povedati nepovedljivo: sporočilo Elie Wiesla* o slavnem Židu, filozofu, pripovedniku, dramaturgu, nobelovcu za mir 1986; *Ubi-*

stvo sa predumisljam (Premišljeni umor) Beograščana Gorana Stojanovića na ozadju druge svetovne vojne in morije ob razpadu Jugoslavije; in hrvaški film *Potovanje tamnom polutkom* Davore Žmegača. V sklopu "Podobe" se bodo merili mladi filmarji in preskuševalci novih produkcijskih in izraznih poti, ki črpajo v različnih umetniških govoricah: med drugim bodo pokazali slovenski *Foto film 2001* Petra Braatza in Maje Weiss. Slovensko videoprodukcijo bo zastopal *One Way* Nataše Prosenc. V dokumentarnem programu bo predstavljena učinkovita in za nas izredno zanimiva protinformacijska akcija neodvisnega radia v bivši Jugoslaviji. Glavna junaka bosta beograjski Radio B92 in zagrebški Radio 101. Retrospektivni pregled bo posvečen ukrajinski kinematografiji, ki uradno živi samo od leta 1991, a je v sovjetski prete-

klosti že dala svetovne filmarje, kot sta bila Dovženko in Paradžanov. Po lanski predstavitvi avantgardnih gibanj Avstrije in Slovenije bo letos na vrsti madžarska avantgarda, katere pogonska sila je nastajala v Studiu Bela Balazs, brez katerega bi bila tudi usoda sposobne in plodne madžarske kinematografije povsem drugačna.

Ker je Alpe Adria Film postal posebna opazovalnica za dogajanje na Balkanu in edini stalni forum na "zahodu" za nekatere kulturnike bivše Jugoslavije, se v Trstu podeljuje nagrada "Sarajevo": lanske, prvo, je prejel pesnik Abdullah Sidran. "Sarajevo" danes ni več samo ime za mesto, temveč znamenje, ki krvavo kliče po miru. Tudi tržaška nagrada nosi ta pomen.

- IGOR DEVETAK

1945: KONČNA KRIZA ENOTNOSTI V GORIŠKI NADŠKOFIJI (5)

LUIGI TAVANO

Če hočemo izraziti nepristransko mnenje o pastoralnih načelih nadškofa Margottija v odnosu do škofije, si moramo zastaviti vprašanje, ki je bistvenega pomena: v kakšni meri naj ta načela pripišemo Margottijevi osebnosti in njegovim kulturnim ter pastoralnim preferenčnim težnjam in v kakšni meri pa so bila ta odvisna od navodil, ki jih je prejel od Sv. sedeža? Ker nam niso dani dokumentirani podatki ne iz

Rima in niti iz krajevnih arhivov, smo si prisiljeni bolj postaviti domneve kot dajati odgovore na to vprašanje, saj položaj take odgovore zelo omejuje.

Znano pa nam je, da je Sv. sedež potrdil nujnost, da ostane Margotti po svoji vrnitvi v Gorici: to po izrecni želji Pija XII. ("Sv. oče mi sporoča po ameriškem vojaškem kaplanu, ki ga je sprejel v zasebni avdienci, da moram ostati na svojem mestu za vsako ceno", 23. julij). Ne vemo, če je tej želji botrovala samo potreba, da Sv. sedež dokaže, da ne namerava popustiti nasilju, ali pa da je to neki znak političnega načrta Cerkve, češ da "gre za položaj, v katerem nosiš svojo, vsaj delno odgovornost: zato si sam dolžan se spopasti z njo". Vemo tudi, da je bil Margotti zelo razočaran, ker Sv. sedež ni hotel uslišati njegovih prošelj, da bi se umaknil iz Gorice. "Zase ne bom ničesar več prosil: saj

tako in tako bi nič ne dosegel." (...) "Sploh ne vem, zakaj Sv. sedež tako hladno ravna z mano, to sem spoznal v avdienci 16. maja" (pismo z dne 4. avgusta).

Ni mogoče ne upoštevati dramatičnega duševnega stanja, ki ga je tedaj doživljal nadškof: on, ki je v obdobju svojega pastoralnega dela v Gorici vztrajno vtepal podrejenim v glavo čut zaupanja in absolutno ter brezpogojno vdanost Cerkvi v Rimu. Znašel se je tedaj v hudi notranji dilemi: na eni strani ga je mučila zavest, da mora opravljati svojo odgovorno nalogo kot nadškof v odnosu do škofije, in na drugi strani pa moreče vprašanje o usodi, ki ga je doletela, in o odpustitvi z mesta, ki se mu ni zdelo več zanj primerno.

DALJE

10. POHOD ZA MIR

SKUPAJ ZA MIR
IN PROTI
RASIZMU

Na praznik Svetih treh kraljev je bil popoldne v Trstu pod pokroviteljstvom tržaške občine deseti mestni pohod za mir in proti rasizmu.

Prireditelji (med katerimi so bili tudi Slovenska prosveta, Društvo slovenskih izobražencev in Zveza slovenskih kulturnih društev) so hoteli s tem pohodom, ki je postal že nekaj tradicionalnega, tudi vidno pokazati svoje prizadevanje za uredništev leta 1997 kot evropskega leta proti rasizmu, za katerega ga je proglasila Evropska zveza.

Kljub deževnemu vremenu se je v veži tržaške železniške postaje zbralo kar precej ljudi. Prisotne so bile tudi nekatere vidne osebnosti, od županov Trsta, Devina-Nabrežine in Zgonika Illyja, Depangherja in Blažinove do generalnega vikarja tržaške škofije msgr. Ragazzonija in znanega duhovnika Maria Vatte, ki se ukvarja

z nudenjem pomoči zasvojenecem z mamili. Od Slovencev so bili prisotni predsednik ZSKD Ace Mermolja, tržaški občinski svetovalec Slovenske skupnosti Andrej Berdon in drugi.

V veži železniške postaje se je pohod začel s petjem zbora *Echo du ciel* in recitiranjem pesmi ter odlomkov. Med drugimi je bila tudi Slovenka Nikla Panizon, ki je prebrala odlomek iz znamenite pridige msgr. Jakoba Ukmarja o krščanskem sožitju med narodi. Udeleženci so se potem podali do vhoda v staro pristanišče, nato pa krenili po tržaškem nabrežju do pomorske postaje, kjer se je s petjem in recitacijami (prebrali so tudi odlomek iz zbirke esejev Mirana Košute *Krpanova sol*) pohod končal.

TRADICIONALNI
GOSTINSKI VEČER
SDGZ

Gostinska sekcija Slovenskega deželnega gospodarskega združenja v Trstu prireja za primeren začetek novega leta že tradicionalni gostinski večer, ki bo v ponedeljek, 13. januarja, ob 20. uri, v restavraciji Kras na Colu.

Letos je na vrsti pokušnja specialitet mojstrov Boža Jejčiča in Stane Calzi, ki vodita znano postojanko kraške in italijanske kuhinje na Repentabru pri Trstu.

Pri prireditvi sodeluje Konzorcij za zaščito vin s kontroliranim poreklom Kras, saj bo glavna atrakcija večera - ob hrani - degustacija krajevnega vina, in sicer zadnjih letnikov malvazije, ki jo pridelujejo in stekleničijo vinogradniki, člani Konzorcija. Izbranim vinom, ki jih bodo servirali someljerji tržaškega oddelka AIS, bo sta Stana in Božo prilagodila ustrezni kraški jedilnik.

Kot vedno bo seveda poskrbljeno za prijetno glasbeno in plesno počutje vseh udeležencev. Vsi gostinci, odborniki drugih sekcij SDGZ in zainteresirani vinogradniki Konzorcija Kras so vabljeni, da se udeležijo gostinskega večera.

Vpišejo se lahko pri organizacijskem tajništvu SDGZ v Trstu (tel. 040-362949) ali v restavraciji Kras (040-327113). Zaradi omejenih prostorov prosimo interesente, da se čimprej prijavijo in vsekakor najkasneje do petka, 10. januarja 1997.

DAROVI ZA BEGUNCE V AJDOVŠČINI

Zdi se mi prav, da se po končanem letu iskreno zahvalim vsem, ki so pomagali s svojim prispevkom v denarju, oblačilih in igračah beguncem, zlasti otrokom, v Ajdovščini. Članice Slovenske Vincencijeve konference v Barkovljah smo redno vozile tja nabrano blago in denar ter to izročile članicam Karitas vipavske dekanije v Ajdovščini tudi v imenu barkovljanske župnije. V letu 1996 smo jim poleg oblačil in igrač oddale 3.000.000 lir. Rade smo po svojih najboljših močeh pomagale in bomo to delale še naprej, dokler bo še kaj beguncev v Ajdovščini in dokler nam bodo dobre osebe to omogočale s prispevki, ki grejo predvsem za nakup mleka za begunske otroke. Bog naj vsem dobrotnikom obilno povrne!

- ODGOVORNA ZA NABIRKO ZA BEGUNCE
DANICA KRUSČEC SEMEC

MSGR. EUGENIO RAVIGNANI
JE NOVI TRŽAŠKI ŠKOF

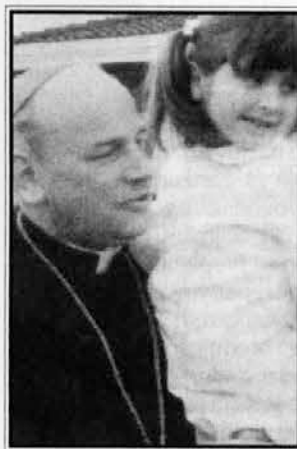
IVAN ŽERJAL

Papež Janez Pavel II. je za novega tržaškega škofa izbral dosedanjega škofa v Vittoriju Venetu msgr. Eugenia - Evgena - Ravignanija. Ustoličen bo v nedeljo, 2. februarja, v stolnici sv. Justa.

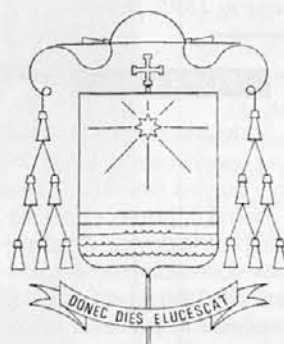
Vest je sporočil generalni vikar in upravitelj tržaške škofije msgr. Pier Giorgio Ragazzoni na srečanju z duhovniki, laiki in časnikarji v škofijskem semenišču v soboto, 4. januarja. Msgr. Ragazzoni je tudi prebral prvi pozdrav novega škofa Tržačanom. V njem škof Ravignani pozdravlja duhovnike, redovnike in vse, ki so kakorkoli v službi Cerkve. Pozdravlja tudi pravoslavno in evangeličansko Cerkev in se obvezuje, da bo nadaljeval ekumensko pot; izraža tudi spoštovanje in solidarnost z judovsko skupnostjo. V svojem pozdravu tržaškim civilnim oblastem izraža novi škof svoje zadovoljstvo, če bo lahko v medsebojnem spoštovanju legitimne avtonomije tako svetne kot cerkvene oblasti lojalno in prepričano doprinesel k temu, da bo Trst odgovarjal tisti poklicnosti, ki ga po zemljepisni legi in po zgodovinski izkušnji dela za vezni člen z vzhodno Evropo. Trst naj bo vedno mesto srečanja in dialoga, med njegovimi prebivalci naj raste složnost, njegova prihodnost naj bo v miru in blagostanju.

Škof Ravignani tudi sporoča, da bo vse ljubil in vsem služil brez razlikovanja, posebno pozornost pa bo posvečal najšibkejšim članom družbe, brezposelnim, emarginiranim in osamljenim.

Do imenovanja novega tržaškega škofa je prišlo nepričakovano hitro, komaj dobre štiri mesece po smrti škofa Bellomija; če pomislimo, da smo morali po odstopu škofa Santina leta 1975 čakati dve leti, da je bil imenovan njegov naslednik.

Novi tržaški škof msgr. Eugenio Ravignani in grb, ki si ga je izbral

Novi škof se po 13 letih vrača v Trst, saj je bil tu posvečen tako v duhovnika leta 1955 kot v škofa leta 1983. Rodil se je namreč v Pulju, v Trstu pa je živel in deloval do svojega imenovanja za škofa v Vittoriju Venetu. Vsekakor čaka škofa Ravignanija zahtevna naloga, saj bo nadaljeval delo svojega predhodnika. Trst je namreč mesto z mnogimi hudimi problemi, od brezposelnosti, socialne emarginiranosti in nove revščine do globoke moralne krize. Pred tem si msgr. Ravignani ne zatiska oči, saj se je s temi vprašanji spopadel že v intervjuju za tržaški dnevnik *Il Piccolo* v ponedeljek, 6. januarja. Trst, je dejal nadalje novi škof, mora s pogumom gledati na prihodnost, biti mora mesto srečanja in dialoga, mora se odpreti novi vzhodni Evropi, ne sme se zapreti vase, če noče izgubiti svoje življenjskosti.

Glede odnosov s slovensko manjšino je škof Ravignani dejal, da to ne sme biti problem: vsi so namreč prebivalci mesta in bratje v veri. Razlike v jeziku, kulturi in običajih postanejo bogastvo za neko skupnost. Škof je

obljubil, da se bo s temi razlikami seznanil z namenom, da se bo bolje vključil v tržaško skupnost. Držal se bo torej smernic svojega predhodnika škofa Bellomija zato, da se ne bo izgubilo pridobljeno bogastvo, in zato, ker je to krščanska smer srečevanja in odprtosti.

Sicer je škof že 4. januarja zvečer po slovenskem televizijskem programu RAI pozdravil slovenske vernike v tekoči slovenščini (njegov pozdrav objavljamo tu zraven). V nedeljo, 5. januarja, pa se je - vedno v slovenščini - po telefonu pogovarjal s koprskim škofom Metodrom Pirihom. Tudi glede odnosa z laičnim delom Trsta se je zavzel za dialog in lojalno soočanje, rezultat katerega naj bo pozitiven za vse.

Sedaj se Trst pripravlja na srečanje s svojim novim pastirjem, ki bo, kot že rečeno, v nedeljo, 2. februarja. Do tedaj bo škof Ravignani še naprej upravljal škofijo Vittorio Veneto; z odlokom pa je imenoval msgr. Ovidia Poletta za svojega generalnega delegata in msgr. Giovannija De Narda za svojega delegata za posvečeno življenje, medtem ko je potrdil v njihovih službah vse ostale delegate in odgovorne v škofiji Vittorio Veneto.

Na srečanje z novim škofom se pripravljamo tudi Slovenci. Seveda je prišlo v naši javnosti do prvih odmevov. V izjavah škofijskega delegata za slovenske vernike msgr. Franca Vončine je razbrati veselje ob imenovanju novega škofa in upanje, da bo leta nadaljeval po poti, ki jo je začrtal njegov predhodnik msgr. Bellomi.

KRATEK ŽIVLJENJEPIŠ
ŠKOFA RAVIGNANIIJA

Novi tržaški škof msgr. Eugenio Ravignani se je rodil 30. decembra 1932 v Pulju v hrvaški Istri, kot begunec pa je z družino prišel v Trst leta 1946. 3. julija 1955 ga je takratni tržaški škof Santin posvetil v duhovnika. Najprej je služboval kot kaplan v raznih mestnih župnijah in poučeval v semenišču. L. 1958 ga je škof Santin poslal v Rim, kjer je diplomiral v teologiji na papeški lateranski univerzi. Po vrnitvi v Trst je nadaljeval s poučevanjem v semenišču (kjer je bil rektor od l. 1968 do l. 1983), kot kaplan pa je služboval v župniji sv. Just, sv. Peter in Pavel, sv. Vincencij Pavelski, kjer je ostal do leta 1983. Skrbel je

ŠKOFOV
POZDRAV
TRŽAŠKIM
SLOVENCEM

Novi tržaški škof
Eugenio Ravignani je
naslovil na tržaške
Slovence tale
pozdrav:

Prišel bom v Trst "slaboten in v strahu in velikem trepetu". Ne bom se vam predstavil "z vzvišenostjo besede ali modrosti oznanjat božjo skrivnost. Sklenil sem namreč, da med vami ne bom vedel za nič drugega kakor za Jezusa, in sicer Križanega" (1 Kor 2, 1-3). In v njegovem imenu bom zbral dragoceno dediščino škofov predhodnikov: evangeljsko moč, ki jo je izkazal nadškof Anton Santin v težkih in hudih časih, ter zavzetost za enotnost, ki je žgala srce škofa monsinjorja Lovrenca Bellomija. V moči ljubezni, ki sprejema raznolikosti in iz njih ustvarja bogastvo za vse, bom varoval in pospeševal enotnost naše Cerkve. Kajti v Kristusu ni več nobene etnične ali jezikovne, kulturne ali socialne razlike. "Vsi smo eno v Kristusu Jezusu" (Gal 3, 28).

KOLEDOVANJA IN KONCERTI OB KONCU BOŽIČNIH PRAZNIKOV

Ob koncu božičnih in novoletnih praznikov je bila na Tržaškem vrsta koncertov, v marsikateri vasi pa je bilo tudi koledovanje.

Devinski zbori skupaj s člani ŠKD Cerovlje-Mavhinje so ponovili koncert in recital ljudskih božičnih in novoletnih pesmi z naslovom *Dočakali smo mi ta sveti večer* v režiji Maje Lapornik. Nastopili so kar dvakrat, in sicer v nedeljo, 5. januarja, v cerkvi

v Bazovici, dan kasneje pa v cerkvi v Mavhinjah (na sliki/Foto Kovačič: posnetek z nastopa v Mavhinjah). Obakrat je recitalu sledila številna publika.

Vedno v nedeljo so v dvorani Marijinega doma v ul. Risorta v Trstu člani gledališke skupine Slovenskega kul-

turnega kluba v veselje otrok in odraslih odigrali božično igrice *Zvezdica za očka*, ki jo je napisala in režirala Lučka Susič. Tudi ob tej priložnosti je bila dvorana polna.

Po številnih vaseh je na dan Svetih treh kraljev potekalo koledovanje. Tako je bilo npr. na Opčinah, kjer ga je priredila domača mladina. Ljudje so kolednikom ponudili hrano in pijačo, pri tem

pa jih še obdarili z dobrimi. Vedno na Opčinah je bil v zgodnjih večernih urah doživet koncert priznanega slovenskega zbora Ljubljanskih madrigalistov. Župnijska cerkev je bila polna do zadnjega kotička, saj so Ljubljanski madrigalisti dobro znani in priljubljeni med zamejskim občinstvom. Tudi tokrat se niso izneverili svojemu slovesu, saj so vrhunsko in občuteno izvedli koncert nabožnih pesmi. V prvem delu so poslušalci prisluhnili vrsti nabožnih skladb tujih skladateljev, drugi del pa je bil posvečen slovenskim božičnim pesmim.

S tem pa se pri nas še ni končala vrsta božičnih koncertov. Predvsem gre omeniti, da bo v nedeljo, 12. januarja, v stolnici sv. Justa v Trstu tradicionalni božični koncert, ki ga vsako leto prireja Zveza cerkvenih pevskih zborov. Nastopila bosta zbor Jacobus Gallus pod vodstvom Janka Bana in Tržaški deklinski zbor pod vodstvom Tamare Stanese. Posebno pozornost bosta zbora posvetila božičnim skladbam Pavleta Merkúja, ki letos slavi 70-letnico. Božični koncert ZCPZ bodo ponovili v Ronkah v nedeljo, 19. januarja.

DAROVI

ZA MARIJINO družbo v ul. Risorta 3 - Trst: v počastitev spomina na Marijo Glavič vd. Slama daruje M.C.B. 50.000 lir.

ZA SVETO goro: v zahvalo Svetogorski M.B. daruje N.N. iz tržaškega Brega 25.000 lir.

V SPOMIN na Anico Pregarzd vd. Scherl darujejo: za Slovensko Vincencijevo konferenco v Trstu: hči Marija Scherl vd. Trinca z družino 100.000 lir; sestrična Laura Abram 50.000 lir; sestrična Neda Abram Jevnikar z družino 50.000 lir. Za begunce SVK v Barkovljah Nada Martelanc 30.000 lir; članice SVK v Barkovljah za revno družino 50.000 lir; Marija Scherl vd. Trinca za revno družino 50.000 lir.

ZA CERKEV v Ricmanjih: Marčela Vatovac-Ricmanje 100.000; Pierina Hrvatič-Ricmanje 50.000; M.B.-Trst 100.000; Ines-Trst 20.000.

ZA CERKEV v Logu: Meri Tul, Krmenka, 50.000; N.N. namesto cvetja na grob svojih pokojnih 50.000; M.B., Trst, 200.000.

ZA KAPELO sv. Leopolda-Domio: N.N. v zahvalo patru Leopoldu 50.000; N.N. v zahvalo patru Leopoldu 50.000.

ZA MARIJIN dom pri Sv. Ivanu: v spomin na dr. Jakobu Kanduta družini Kravos in Bianuzzi 100.000; N.N. 30.000; družini J. Gerdol in M. Stavar 100.000.

ZA CERKEV v Nabrežini: N.N. 100.000; Devetak 10.000; društvo I.G. 400.000; S.M. 30.000; Kakeš 200.000; bolniki 145.000; v spomin na sestro Poldo daruje Franjo z družino 200.000; Jazbec 50.000; Caharija 85.000; Kojanec 35.000; Virginio 70.000; Pertot 20.000; Radovič 35.000; Orzan 200.000; Mangano 20.000; Radovič 150.000; osnovna šola 150.000; Šemec 50.000; Andreini 35.000; Pupis 60.000; Mokole 70.000.

ZA SKLAD Mitja Čuk: v spomin na Benedikta Križmančiča daruje Sandra Močnik 50.000 lir.

OBVESTILA

GLASBENA MATICA vabi, da se udeležite rednega občnega zbora, ki bo v soboto, 18. januarja 1997, ob 16. uri v

prvem sklicanju in ob 17. uri v drugem sklicanju v Prosvetnem domu na Opčinah, ul. Ricreatorio 1. Dnevni red: otvoritev in izvolitev delovnega predsedstva; poročila; razprava; razrešitev starega odbora; volitve novega odbora; razno.

MESEČNA MAŠA za edinost bo v ponedeljek, 13. t.m., ob 17. uri v Marijinem domu v ul. Risorta kot priprava na skorajšnji teden edinosti. Vabljeni člani in prijatelji sv. Cirila in Metoda v Trstu.

SKK (UL. Donizetti 3) vabi v soboto, 11. t.m., na večer z naslovom *Življenje na daljnem severu*. Ivana Šolc, maturantka na klasičnem liceju, bo pripovedovala o svojih izkušnjah med enoletnim študijem na Norveškem. Začetek ob 18.30.

SKK IN MOSP vabita v soboto, 18. januarja, ob 5. obletnici mednarodnega priznanja samostojne Slovenije na 6. Slovenija party. Kulturni program bodo oblikovali člani gledališkega krožka SKK pod mentorstvom Lučke Susič in komorni zbor Resonet pod vodstvom Aleksandre Pertot. Slavnostni govornik bo Marij Maver, predsednik Slovenske prosvete in letošnji dobitnik zlatega odličja ZKO Slovenije. Častni gost bo Janez Dular, minister za Slovence po svetu v prvi demokratični vladi in sedanji minister za kulturo Republike Slovenije. Začetek ob 19. uri.

SSG. GOSTOVANJE Kd Španski borci - Ljubljana. Bogomir Veras: Miha, Minka in gledališka šminka. V nedeljo, 12. januarja, ob 11. uri OTROŠKA MATINEJA!

KONCERT V BOLJUNCU

Mladinski dom Boljunc prireja v soboto, 11. januarja, ob 20. uri v domači cerkvi božični koncert, ki ga bodo oblikovali ženski cerkveni pevski zbor iz Boljunca s tamburaši Kulturnega društva France Prešeren, glasbeno-instrumentalna skupina Nomos in mešani pevski zbor iz Bazovice. Božično misel bo podal Zvone Štrubelj. Ob tej priložnosti bo že 20. izvedba ex-tem-poreja na božično tematiko.

POHVALNE POBUDE

GOSPE ANICI SCHERL V SLOVO

Na božično vigilio smo se z žalostjo v srcu za vedno poslovili od srčno dobre in priljubljene gospe Anice Pregarzd vd. Scherl, ki je mnoga leta posvetila delu za Slovensko Vincencijevo konferenco in skoraj poldrugo desetletje delala cela poletja v naših kolonijah. Takoj po vojni je požrtvovalno pripravljala, delila in raznašala po barkovljanskih strmih klancih hrano in drugo, kar je pač nudila "ameriška pomoč". Tudi ko le-te ni bilo več, je še vedno delovala pri Slovenski Vincencijeve konferenci. Rada je tudi pomagala pri pripravi in ponujanju oljk za cvetno nedeljo v korist revnih oseb, in to skoraj do konca svojega dolgega življenja, saj je dočkala 92 let in pol.

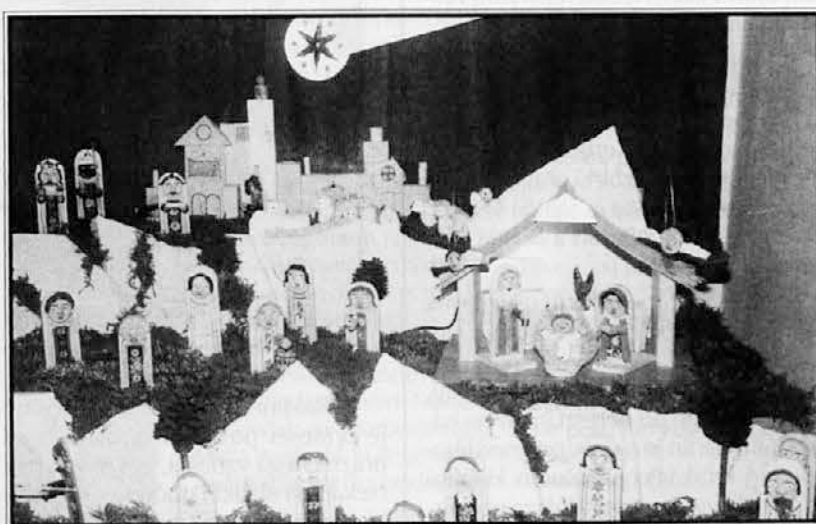

Njeno življenje ni bilo lahko, saj je morala prebiti marsikatero bolezen, preboleti tragično smrt moža in nesrečno smrt mladega sina Luciana. Trdo je morala delati v čistilnici oblek. V Barkovljah je tudi dobrega pol stoletja posvečala precej časa nabiranju članarine za Bratovščino rožnega venca in prispevkov za cvetje za okrasitev cerkve in kipa rožnovenske Kraljice ob oktobrski rožnovenski procesiji. Da je vse to zmogla, sta ji pomagali trdna vera v Boga in ljubezen do Matere božje ter do bližnjega. V tej veri je tudi vzgajala svoja otroka in vnuke. Hči Marija, vnuki in pravnuke so ji vedno vračali skrb in ljubezen, zlasti zadnja leta, ko se je njeno zdravstveno stanje iz dneva v dan slabšalo.

Bog naj ji da miren počitek in naj ji povrne v nebesih vse, kar je dobrega storila!

- GLAVNI ODBOR SLOVENSKE
VINCENCIJEVE KONFERENCE V TRSTU

O BOŽIČNIH PRAZNIKI V NABREŽINI

Jaslice, ki so jih naredili v psihiatričnem centru v Nabrežini (z razstave v Nabrežini za Božič '96)

Poleg mrzlične priprave na božične praznike z nakupi, prireditvami in voščili moramo pohvaliti tisto, kar resnično pripravi na krščansko praznovanje. V decembru je advent z zornicami, dobrodelnostjo in tudi s primernim koncertom Marijinih ter adventnih pesmi, kot je bil v Štandrežu. Opažamo, da razne sicer lepo pripravljene prireditve nadomeščajo prave božične praznike od 25. decembra do 6. januarja, ki jih doživijo marsikateri na smučiščih in izletih. Zato je udeležba pri cerkvenem in družinskem praznovanju bolj revna.

V naši cerkvi je bil koncert božičnih pesmi v nedeljo, 29. decembra, na praznik sv. Družine. Številčen mešani zbor iz Vipave pod vodstvom Damjane Božič je odlično zadel vrsto prelepih božičnih pesmi. Obenem je skavtinja Jasna prebrala ocenitev družinskih jaslic (13), med katerimi omenimo zlasti jaslice pri družinah Gruden, Frandoli, Križmančič, Silla in v psihiatričnem centru.

V župnijski dvorani je bila tradicionalna razstava božičnih motivov tudi s Proseka in iz Komna, pa zlasti razstava akademskega slikarja Vladimira Lakoviča s 30 pomenljivimi portreti iz taboriščnega življenja. Predvsem izstopajo: Taboriščna Madona, Hrepenenje, V temo, V mrazu, Kanček sreče in lakota. Iskrene čestitke in voščila, zlasti še Mariji Ferletič, ki je predstavila in odprla našo razstavo.

Na novega leta dan smo slišali podatke: 10 krstov, 6 porok, 39 pogreb (tudi od drugod). Popravljen so cerkvene strehe, a je še 15 milijonov dolga. Čakamo še na prispevek naše občine, zlasti pa na ureditev zadnjih birokratskih zadev glede izgradnje nove cerkvice v kamnolomih, za katero so ljudje zbrali že 70 milijonov. Deželna uprava je nakazala 200 milijonov, ki jih pa bomo izgubili, če se stvari preveč zavlečejo.

BOŽIČNICA NA PEDAGOŠKEM LICEJU

V soboto, 21. decembra, so dijaki Pedagoškega liceja Simon Gregorič pripravili božičnico v avditoriju Šolskega centra. Posebnost prireditve je bila ta, da so jo dijaki organizirali sami. Program je povezovala dijakinja Nataša Gorjup. Proslava se je pričela z uvodno mislijo, ki jo je podal Matjaž Pintar. "Ulice so polne ljudi," je na glas razmišljal mladi govornik, "vse rine v trgovine ali bulji v izložbe, nihče pa ne vidi osamljenega človeka, ki sedi na ulici ves premražen in prosi vbogajme...". Današnja kultura je izpraznila tudi najbolj svete praznike in ljudje so vse prevečkrat sami. In vendar je Matjaž zaželel, da bi Božiček tokrat prinesel zamejcem tisto spremembo, ki bi nas rešila "zagat in polomij", in malo več optimizma, ko gledamo v prihodnost. Po božični misli je pevski dijaški zbor pod vodstvom Daria Bertinazzija zapel nekaj božičnih pesmi v več jezikih. Diakinje iz 4. razreda so zagrle na flavte.

Na Pedagoškem liceju so letos izdali tudi šolski časopis z naslovom *Kvante? Tante!* Na božičnici ga je predstavil Matjaž Pintar. Prva številka opisuje v začetku dogodek odprtja goriškega Kulturnega centra Lojze Bratuž in uspešnost operete *Pri belem konjičku*. Sledijo prispevki o sodobnih modah mladih in športu, poezije in horoskop; seveda so prisotne tudi "kvante" iz šolskega življenja in smešnice.

Kot zadnja točka božične prireditve je bil ples, ki ga je pripravilo šest dijakinj in se je končal s pesmijo *Amen*. Uradni del božičnice je sklenila gospa ravnateljica Majda Siligoi, ki se je zahvalila dijakom za uspešno prireditev in je obenem voščila prisotnim ob bližajočih se božičnih praznikih. Dijaki se zahvaljujejo za tehnično pomoč Niku Klanjščku, prof. Hijacintu Jussi in prof. Ireni Pahor.

DIJAKI PEDAGOŠKEGA
LICEJA S. GREGORIČ

NOVOLETNI SPUST

Četrtri zaporedoma smo kajakaši društva Šilec zavešali na novoletni dan po Soču. Kot prejšnja leta smo se zbrali opoldne pod razstavščem Espomego oziroma pod jezerom, kjer na zahodnem robu Gorice nabirajo vodo za namakalni prekop. Tokrat nas je bilo deset. Eden manj kot lani, a vremenske razmere so bile precej težje zaradi mraza, saj smo prvič veslali in se predajali toku ob zasneženih štandreškkih, majniških in sovodenjskih bregovih. Sneg pa nam je omogočil, da nam ni bilo treba hoditi do vode in nositi kajake, temveč smo se kar podirčali vanjo.

Po fotografiranju in snežmanju je bilo drsanje po gladini povsem lagodno v samotni in tišini, ki so ju prekinjale le ogromne jate gale-

bov, nekaj ponirkov in čapelj. Galebi so z vreščanjem protestirali proti vsiljivcem, ki smo jih motili med njihovim umikom verjetno z gradeške lagune, kjer je morje poledelo. Prvič v zadnjih desetih letih smo videli tudi jato osmih ogromnih gosi, ki so se dvignile in zajadrle nad nami.

Opremljeni smo bili zimsko in dokaj pisano, a ogreli smo se šele po cestnem mostu, ki povezuje štandreško industrijsko cono z Majnicami, kjer že tradicionalno nazdravljamo s penečim vinom. V Sovodnjah pod avtocestnim mostom nas letos ni čakalo mnogo znancev in sorodnikov, a kar jih je bilo, so nas z brega izdatno pokepali s snegom. Potem še vroč čaj in voščila. Občutena. Tudi tistim, ki to berete: Srečno s Soče!

AR

OPERETA »PRI BELEM KONJIČKU« ZABLESTELA TUDI NA TELEVIZIJSKEM ZASLONU

Slovenski program državne italijanske tretje mreže RAI je 1. in 6. januarja svoje gledalce popeljal v Novo leto na melodioznih, lahkih notah operete H. Müllerja in E. Charella *Pri belem konjičku*, ki so jo postavili na oder člani raznih društev Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice, pod režijskim vodstvom Emila Aberška, v lanskem oktobru ob slovesni otvoritvi Kulturnega centra Lojze Bratuž. Delo so televizijski tehniki, v režiji Janka Bana, posneli v veliki dvorani Kulturnega centra 24. in 26. oktobra lani.

Opereta je doživela izreden uspeh. Marsikdo si ni mogel privoščiti ogleda v živo, čeprav je bilo pet ponovitev, kajti razpoložljivih sedežev je bilo pač premalo. Zaradi tega so se nekateri morali zadovoljiti s televizijskim posnetkom, ki

je sicer odvzel uprizaritvi neposredni stik, a učinkovitost je ostala nedotaknjena. Ker se je oko kamere zaustavljalo tudi na detajlih, smo si kakšno podrobnost, ki je v dvorani nismo zaznali, bolj natančno in poglobljeno ogledali. Pri tem smo spoznali, da so nekateri nastopajoči dobro naštudirali tudi obrazne mimike, ki je še izraziteje poudarjala občuteno označene karakterne posebnosti protagonistov. Tudi bogato izdelani kostumi s čipkami, našitki, pentljami, pisanimi klobuki so se nam še n drobneje približali. Predstava se je tako tudi z domačega zaslona prikazala kot svež, vesel, živahen praznik, na katerem so si v enakovredni vzajemnosti podajale roke priljubljene muze Evterpa, Terpsihora in Talija.

IK

PLODNO KULTURNO DELOVANJE NA VRHU SV. MIHAELA

REMO DEVETAK

Konec leta je bil na Vrhu sv. Mihaela zelo bogat s kulturnimi prireditvami. 18. decembra so učenci osnovne šole povabili medse malčke iz vrtca iz Rupe in priredili prirčno božičnico. Osnovnošolci so tedaj tudi zaigrali izvorno igrco *Mavrična ribica*. Spregovorila je ravnateljica Nataša Pavlin, takoj nato pa je bil bogat srečolov. Nagradili so tudi najboljše udeležence na šahovskem turnirju; zlato kolajno je prejela Manuela Visintin.

20.12. so v kulturnem centru Danica proslavili 20-letnico pobratenja KD Danica s KD O. Župančič iz Štandreža. Na proslavi sta zapela dekliški pevski zbor Danica pod vodstvom Tanje Kovic in mešani zbor O. Župančič pod vodstvom Mirana Rustje. Otroci so recitali pesmi. Na prireditvi sta obudila spomine na dan pobratenja predsednika obeh društev, nakar so nazdravili nadaljnjemu skupnemu delovanju. V nedeljo, 29.12., je bilo v cerkvi sv. Lovrenca sreča-

nje in mladi pevci so vsem pripravili res lepo božičnico. Po maši in posebnem blagoslovu otrok, po katerem so ti prejeli v dar tudi majhnega Jezusa, ker je bil v nedeljo praznik Sv. družine, so pred oltarjem uprizarili igrco pokojne Franke Ferletič *Jezušček in mali angelček*. Igrico so mali igralci zaključili z občutnim petjem pesmice *Ti si ta luč sveta*. Vsi skupaj so zapeli še nekaj božičnih pesmi, prireditev pa je sklenil mladinski zbor z nežno pesmijo *Le spavaj milo detece*. Nastopajoči so se ob koncu zahvalili Marjanci Čevdek za pomoč pri petju, Dorjani Devetak za potrpežljivost pri pripravi igrice ter seveda staršem, brez katerih bi ne mogli storiti ničesar. Večer je sklenila pesem *Sveta noč*, ki so jo peli vsi prisotni. Nekateri otroci so sodelovali pri vseh prireditvah; to je res hvalevredno, saj vemo, da imajo veliko šolskih in izvenšolskih obveznosti.

PREDPRAZNIČNI TEDEN GORIŠKIH OTROK

IVA KORŠIČ

Ko so otroci v vrtcih in šolah marljivo ponavljali besedila za božične nastope in sanjali o bližajočem se blagodejnem oddihu, se je v popoldanskih urah v istem tednu razvrstilo veliko pravljičnih popoldnevov.

V Feiglovi knjižnici so se malčki v ponedeljek, 16. decembra, srečali s tržaškim pesnikom Markom Kravosom. Knjižničarka Luisa Gergolet je predstavila njegovi zadnji zbirki pravljič *Hudič iz kravjega jajca* in *Ko je zemlja še rasla*. Iz te je učiteljica Barbara Rustja prebrala dve zgodbi.

Stric Marko - pesniku je ta vzdevek najljubši - je razkril, kako nastajajo njegove pravljičice, kako ga pravzaprav prikrijejo in ga ne odnehajo preganjati, dokler ne seže po peresu in jih ne napiše. Sin Martin je njegov prvi navdihovalec in kritik. Po prirčnem klepetu so otroci avtorja povprašali za podpis, ki jim ga je z dodatkom ljubeznivih besed le-ta rad poklonil. Otroci so se zopet sestali v knjižnici 20. decembra. Sledili so igrici *Nagajivi pajacek*, ki jo je pod vodstvom Sare Baldé odigrala mladinska skupina Amaterskega odra Jaka Štoka.

V torek, 17. decembra, pa so otroci in tudi njihovi starši preplavili veliko dvorano goriškega Kulturnega doma, da bi zvedeli kaj več o *Škratovščini*. Vsestranska umetnica Svetlana Makarovič je na povsem praznem odru za eno uro priklenila otroke na sedeže, da so pazljivo sledili njenemu živahnemu, razigranemu pripovedovanju. Vsi smo občudovali njen veliki smisel za razgibano podajanje, lepi in bogati jezik in se čudili, s kakšno lahkoto se vživlja zdaj v enega, zdaj v drugega junaka pravljičice. Ob koncu je zaupala, da je prvič ponesla v gledališče svojo *Škratovščino*, zaradi česar so bili otroci zelo veseli, saj je na ta način pokazala navdušenje nad zamejsko mladežjo.

IK

GORIŠKI VRTILJAK V MESECU DECEMBRU

Težko pričakovani mesec december je prinesel posebno otrokom veliko prazničnega vzdušja, veselja in sreče. Nekaj teh sladkih občutkov so mali obiskovalci gledališča doživeli že na decembrskih predstavah priljubljenega Goriškega vrtiljaka.

Pred božičnimi in novoletnimi počitnicami se je še enkrat razigrano zasukal za male polžke 7., za velike pa 14. decembra. Najmlajšim je bila namenjena nekoliko drugačna lutkovna predstava. Pravljičica *Sedem na mah* Matjaža Lobode (njena kratka uprizaritev je bila v Lutkovnem gledališču Ljubljana 20. novembra) ima okvirno zgodbo, v kateri nastopata krojaček in njegova žena. On rad suče škarje in šivanke, ona pa najraje kuha sladke marmelade in veliko klepeti. On si rad popeva in ustvarja. Sešije si pravcatega junačka iz koščkov blaga in se z njim odpravi osvajat svet. Pogumni mladenič se zavihiti na konjička in oddirja na lov na dogodivščine in razvajene kraljičine. Ljubosumna krojačeva gospa mu nastavlja cel kup zank, a spretni fantič jih vse po vrsti gladko premesti. Najprej pobije sedem muh na mah, potem pa užene celo grozljivega troglavega zmaja.

Božo Vovk, Nadja Vidmar, Lojze Sedovnik so po režijski zasnovi Matjaža Lebode zaigrali predstavo, v kateri so glavni junaki predmeti za vsakdanjo rabo: iskri konjiček je navadno obešalo, hudobni zmaj - troje metel, hud pes - starinski likalnik, obešalnik in plašč - velikan, spogledljiva kraljična pa lepo zbrušena steklenica. Kdo bi si mislil, da s petimi čajnimi žličkami, odetimi v prosojno modro tančico, naredimo lahko, očarljivo plesalko! Z vsemi temi nenavadnimi lutkami smo se popeljali v neusahljivo deželo pravljič. "Večji abonenti" so z zanimanjem prisluhnili igralki Metki Jurc iz Lutkovnega gledališča

Maribor, ki je prikazala delo češke igralkice Katarine Aulitisove *O devetih mesecih*. V slovenski jezik ga je prvič prevel Marjan Pungartnik, režijo pa je prevzel Marjan Bevk. Prva slovenska krstna izvedba je bila 22. novembra. Avtorica je svojo odsko zamisel poimenovala "pravljica pravljičica", ker pripoveduje o največjem čudežu: rojstvu. To čudo zmoreda doseči le mamica in očka, majhno jajčece in še manjša semenčica, vroče hrepenenje in ljubezen, nikakor pa ne zelnata glava, kot pravijo Francozi, ali buča, kot zatrjujejo v daljni Indiji. Tudi v razkošnih trgovinah ne moremo kupiti otroka, kot pripovedujejo Angleži, a celo naša štorklja nima kaj opraviti pri tem. Iz graha, nežnih cvetov, trdega lesa se lahko rojevajo le pravljična bitja. V resničnem življenju se ta devetmesečni čudež dogaja v materinem telesu in le mati zaznava vse njegove odtenke.

Ta intimna tema, ki se je skoro vsakdo pred otrokom loteval malce sramežljivo in v zadregi, je obravnavana preprosto, nazorno. Tematika se je prav dobro usklajevala z adventnim časom, ko smo pričakovali skrivnostno rojstvo božjega Deteta.

Trgovina IL BOTTONE

Nadja Sošol

Travnik št. 26, blizu Katoliške knjigarne
Vam nudi veliko izbiro spodnjega perila,
nogavic, pižam za moške in ženske

S POPUSTI OD 10% DO 50%
od 14. januarja do 4. februarja 1997

da
Market

MESNICA
BAR

Vsak dan sveže meso
Konkurenčne cene!

KROMBERK - 5000 Nova Gorica, tel. 00386-65-26260

BOŽIČNI KONCERT V ŠTMAVRU

"PEVCI RUŠIMO MEJE"

Te besede je izrekel dr. Pavel Budin na božičnem koncertu v Štmavru na dan Gospodovega razglasenja, ko je predstavil združeni pevski zbor Miren-Rupa-Peč.

Bil je pomenljiv dogodek, ki želi obujati stare vezi, oživljati tradicijo, ki izvira iz skupnih korenin. Tudi to srečanje je okrepilo prijateljstvo med ljudmi obmejnih vasi, ki so nekdanj pripadali skupni župniji. Poleg tega so želeli pevci pod vodstvom Zdravka Klanjščka in ob harmonijski spremljavi mirenškega organista Antona Klančiča ovrednotiti eno izmed obmejnih vaških cerkvic, tokrat štmavsko.

Kot osrednja točka popoldanskega koncerta, ki sta ga priredila KD Sabotin in župnija Pevma-Štmaver, je torej nastopil združeni zbor iz treh omenjenih vasi. Na začetku je o tem, kaj pomeni *peti novo pesem*, nagovoril številne prisotne g. Oskar Simčič in tako ustvaril primerno vzdušje, da smo lahko prisluhnili božičnim motivom. Najprej so stopili pred oltar otroci

FOTO BUMBACA

pevskih zborov Štmaver in Rupa-Peč; ti so pod vodstvom Nadje Kovic odpeli dve pesmici. Nato je pod isto taktirko nastopil moški zbor Štmaver, ki je z izvajanjem priredb

Gabrijela Devetaka še enkrat dokazal, da bo sled, ki jo je zaslužni in dolgoletni zborovodja pustil med njimi, še dolgo živa. To je potrdilo tudi posebno odlikovanje "Pro ecclesia et pontifice" s častnim križem svetega očeta za življenjsko delo v službi Cerkve in skrb za lepoto bogoslužja; zborovodju sta v imenu nadškofa podelila priznanje g. Simčič in župnik Vojko Makuc. Prof. Gabrijel Devetak pa se je ob priložnosti želel zahvaliti predvsem vsem pevcem, ki so od l. 1943 peli z njim.

Sledil je nastop združene zbor Miren-Rupa-Peč, ki je občinstvu ponudil številne božične napeve, mogočne himne in mirne uspavanke, ki so tudi v malem Štmavru sklenili letošnji božični čas.

DD

NADŠKOF 14 LET

V ponedeljek zvečer je bila v stolnici posebno slovesna maša. Ob več kot dvajsetih somaševalcih, mestnih župnikov, kanonikov, diakonov in semeniščnikov je nadškof A.V. Bommarco vodil mašo na praznik Sv. treh kraljev ter se tako spomnil in zahvalil Gospodu za 6. januar 1983, ko je bil v Rimu posvečen v nadškofa. "Iskati moramo vedno nove poti," je rekel, "kot trije kralji." Posebno pomembno je, da znamo ostajati odprti - kot trije kralji - za dojemanje znamenj našega časa in prostora. Za vse nas morajo biti pomembni priprava na jubilej leta 2000 in obenem socialno zapostavljeni ljudje, zavzemati se moramo za misijonsko in ekumensko razsežnost krajevne Cerkve. Posebno znamenje je goriška sinoda; Bommarco je še enkrat pozval posameznike, društva in skupnosti, da bi se odločneje zavzeli za njen uspešni potek.

TISOČ SLOVENCEV - TISOČ DAROV

ZA KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

Ker se zavedamo velikih potreb ob obnovitvi Katoliškega doma, začnemo širšo akcijo za podporo Kulturnemu centru Lojze Bratuž.

Z združenimi močmi lahko veliko naredimo!

Lojzka Štanta 50.000; druž. Zavadlav 100.000; dr. Jože Markuža 1.000.000; Gorjan Amalia 100.000; Neva Tommasi 100.000; Štefan Bukovec 100.000; N.N. Sovodnje 100.000; Bernard Špacapan 1.000.000; sr. Maria Addolorata 300.000; N.N. 200.000; F. Podveršič 500.000; N.N. Štandrež 50.000; L.T. 200.000; J.R. 100.000; Venceslav Klanjšček 100.000; Branko Tommasi 35.000; druž. Devetak-Bagon 35.000; Cvetko Pavletič 100.000; Jožica Černic 300.000; druž. Ladi Tomsič 100.000; Amedeo Cotič 100.000; Marko Rojec v spomin na pok. starše 100.000; Fani Česčut 35.000; Angela Malič Klede 50.000; N.N. Vrh 35.000; N.N. Rupa 100.000; Oskar Kovic 100.000 lir.

OBVESTILA

Z NOVIM glasom na Sicilijo. Novi glas vabi na potovanje na Sicilijo od 7. do 13. julija letos. Vpis na upravi Novega glasa, akontacija 300.000 lir. Podrobnejši program prihodnjič.

SMUČARSKI ODESK SPDG prireja tradicionalni tečaj smučanja v alpskih disciplinah - začetni in nadaljevalni, tečaj smučarskega teka in deskanja. Potekal bo štiri nedelje v februarju z začetkom 2.2.97, in to na smučiščih v Podkloštru (Arnoldsteinu) na Koroškem. Društvo nudi tudi avtobusni prevoz. Prijavite se lahko na sedežu društva v ul. Malta 2 ob sredah od 11. do 12. ure in ob četrkih od 19. do 20. ure (tel. 33029) ter izjemoma ob drugih dnevih, kar pa bo društvo pravočasno sporočilo. Na sedežu vpisujejo tudi za avtobusni smučarski izlet, ki bo 19. t.m. na Zoncolan.

DRUŠTVO JADRO v Ronkah prireja tradicionalno božičnico. Nastopil bo združeni tržaški mešani zbor Zveze cerkvenih pevskih zborov iz Trsta. Vrstila se bosta združeno in ločeno zbor J. Gallus in ŽPZ Glasbene matice. Nedelja, 19. t.m., ob 15.30 v cerkvi sv. Lovrenca.

PD RUPA-Peč vabi na izlet na sneg v Podklošter v nedeljo, 26. t.m. Odhod iz Rupe ob 7. uri. Vpisuje Tanja Kovic, tel. 882285.

DAROV

ZA CERKEV na Peči: Karmela Masten z družino v spomin na mamo Viktorijo 100.000; namesto cvetja na grob Vik-

torije Vitko Čevdek 50.000, Danilo in Danila 50.000, Romano Čevdek 100.000, Petean Ivan in Angelo 100.000; N.N. 20.000; druž. Perkon 70.000; druž. Čevdek Peč 4 namesto cvetja na grob Viktorije in Vladimira 100.000; namesto cvetja na grob Vladimira Pahor Oskar 50.000, Zotti Zora 50.000, Petean Ivan 50.000, Petean Angelo 50.000, Marija Petean Nanut 50.000, Valerija Kovic 100.000 lir.

ZA GLASILO Skupnost: Roza Jančič 20.000 lir.

ZA CERKEV v Sovodnjah: v spomin na pok. teto Justino druž. Simon Komjanc 100.000; Uršič 500.000; Marija Cotič v spomin na teto Mikluš 50.000 lir.

ZA MISIJON p. Kosa: Marija Vidau 100.000; N.N. Rupa 100.000; Ivanka Tomasig, Rupa, 50.000; N.N. Vrh 20.000; N.N. Peč 35.000; N.N. Štandrež 50.000; Justa z druž., Opčine, 50.000 lir.

OSTALI DAROVI PRIHODNJIČ

ČESTITKE

G. Antonu Lazarju, ki bo v soboto, 11. t.m., praznoval svoj 70. rojstni dan, kliče celotno števerjansko občestvo še na mnoga leta in želi, da bi ga božji blagoslov spremljal na vsakem koraku. Tem željam se pridružujejo PD F.B. Sedej, cerkveni pevski zbor in sekcija SSK Števerjan.

Sekcija SSK za Števerjan čestita **Mihaelu in Kristini** ob rojstvu prvorojenčka Matije. Čestitkam se pridružujeta društvo Sedej in mešani zbor.

SCGV E. KOMEL / SREDA, 15. JANUARJA

TRIO LORENZ V KULTURNEM CENTRU LOJZE BRATUŽ

Trio Lorenz je pravi glasbeni fenomen na Slovenskem. Že skoraj štirideset let je na prizorišču slovenskega glasbenega poustvarjanja, in to v prvih vrstah. Prav gotovo je bila genialna intuicija pedagoga (ali pedagogov) na ljubljanski glasbeni šoli, ki je tri mlade dečke - brate - znal usmeriti v študij treh različnih instrumentov. Komorna glasba jim je tako že v zgodnji mladosti postala vsakodnevno opravilo, nadarjenost in vzpodbudno domače okolje pa so bile še tiste potrebne prvine, ki so iz treh mladih glasbenikov izoblikovale elitno koncertno telo.

Klavirski trio je od klasike dalje zelo uveljavljen komorni sestav. Zanj so pisali vsi veliki skladatelji od Haydna do sodobnikov. V slovenski

literaturi se to pojavi kasneje; podčrtati moramo, da je prav Trio Lorenz posredno ali neposredno izzval marsikatero slovenskega skladatelja, da je napisal skladbe za to zasedbo (Ukmar, Šivic, Ramovš, Petrič). Mnoge so tudi njim osebno posvečene.

Klavirski trio bratov Lorenz je v svoji dolgi karieri prepotoval svet. O njihovem pristnem muziciranju se je pohvalno izrazila kritika svetovnega časopisa.

Na goriškem koncertu v sredo, 15. januarja, bo Trio Lorenz zaigral tri skladbe iz svojega železnega repertoarja: *Maestoso-lugubre* (iz Trija) L.M. Škerjanca, Trio v c-molu Johannes Brahmsa in Trio v c-molu Dimitrija Šoštakoviča. Vabljeni!

PESTRA DEJAVNOST MIPZ VRH SV. MIHAELA

Vrhovski otroci mladinskega pevskega zbora Vrh sv. Mihaela so pred počitnicami in med njimi priredili vrsto zelo zanimivih nastopov. Otroci so se lahko dobro pripravili na nastope, saj so prav pred kratkim njihovi starši preuredili in obnovili sobo za pevske vaje, za kar gre še posebna zahvala družini Devetak, ki je dala na posodo nove prostore. Tako so z novim zagonom najprej sodelovali s petjem na miklavževanju v centru Danice, kjer jih je obiskal priljubljeni sv. Miklavž. 8. decembra sta otroški in mladinski zbor uspešno nastopila pod vodstvom Marjanke Čevdek na zborovski reviji Mali Cecilijanci. In že so se starejši člani zborčka pridno pri-

pravljali na božičnico. Mali igralci so se predstavili v cerkvi sv. Lovrenca na Vrhju s posrečeno igrico o Jezuščku, ki se je izgubil v gozdu. Rešijo ga živalce in Urška, ki ga srečno spremljajo do hlevčka. Mladi igralci so se izkazali tudi kot odlični pevci solisti. Najlepša hvala naj gre gospe Dorjani Devetak, ki je igro zrežirala. Božičnica se je končala s petjem božičnih pesmi MIPZ z Vrhja sv. Mihaela in cerkvene zbor pod vodstvom Marjanke Čevdek oz. Nerine Devetak, na klavir pa je spremljala Sara Devetak. V četrtek, 2. januarja, pa so se vrhovski otroci spomnili tudi na naše starejše vaščane, bolnike in osamljene ljudi, saj ti prav ob praznikih občutijo največjo samoto. Kolletovali so po vasi, peli božične pesmi in voščili lepe praznike.

(MAC)

V ŠTANDREŽU SVETILKE ZA LAČNE OTROKE

V božičnih praznikih so v Štandrežu izvedli več dobrodelnih pobud. Sodelovala je vsa vaška skupnost, od rajonske konzulte, župnije, šole do vseh domačih društev. V prejšnji številki našega časopisa smo že poročali o nabiralni akciji v predbožičnem času, ko so v Štandrežu nabrali lepo vsoto denarja in jo izročili dobrodelni ustanovi Karitas. Na prvo nedeljo v novem letu pa so priredili baklado in se podali s svečkami v večernih urah po štandreških ulicah in cestah. Kljub deževnemu vremenu je bila procesija lučk dolga in številni udeleženci so z darom ob vpisnini prispevali, da so organizatorji še isti večer lahko izročili predstavnici UNICEF-a precejšnjo vsoto za lačne in potrebne otroke.

KOTALKARSKA REVIIJA V SOVODNJAH

V sovodenjski telovadnici je bila 21. in 22.12.96 kotalkarska revija, ki jo je že desetič priredilo KD Vipava s Peči. Pod vodstvom trenerk Tanje Peteani, Barbare Kovic in Katje Tommasi je nastopilo 50 mladih kotalkarjev, sodelovale pa so tudi članice športnega združenja Dom iz Gorice. Tanja Peteani je poskrbela za koreografijo revije, scenografijo je pripravil Albin Devetak, glasbo pa Walter Papais. Na prireditvi so se spomnili tudi nedavno umrlega oskrbnika telovadnice Egona Peteanija, podelili pa so tudi priznanja najboljšim kotalkarskim plesnim parom, ki nastopajo na tekmovanjih. Kotalkarska revija je izredno uspela, saj je bila dvorana nabito polna.

SCGV EMIL KOMEL - KONCERTNA SEZONA 1996/97

TRIO LORENZ

M. Škerjanc: *Maestoso lugubre - Marcia funebre*
J. Brahms: *Trio v c-molu op. 101*
D. Šoštakovič: *Trio v c-molu op. 67*

Kulturni center Lojze Bratuž - velika dvorana, **sreda, 15. januarja 1997, ob 20.30.** Rezervacija vstopnic na tajništvu SCGV Emil Komel (tel. 0481-532163).

ArS
GALERIJA

Vljudno vas vabimo
na odprtje razstave

JASNE MERKŮ

Umetnico bo predstavil Joško Vetrh.

Katoliška knjigarna, Travniki 25
petek, 17. januarja 1997, ob 18. uri.

DAN EMIGRANTA '97

LIK IZIDORJA PREDANA
NA 35. DNEVU
EMIGRANTA

ERIKA JAZBAR

Gledališče Ristori v Čedadu je bilo tudi letos prizorišče tradicionalnega Dneva emigranta. V nedeljo popoldan se je na 35. izvedbi te najstarejše in najpomembnejše manifestacije Slovenskih organizacij videmske pokrajine zbralo veliko število Benečanov in Slovencev, ki so napolnili nemajhno čedadsko dvorano. Spored je bil pester in zanimiv za vsakogar, saj je ob vsakoletnem nastopu beneškega gledališča imel v gosteh novega predsednika deželne vlade Cruderja (spomnimo, da se je podobno zgodilo že lani z novoizvoljenim Ceccottijem). Prisluhnili smo tudi županu iz nadiških dolin in recitalu Predanovih poezij.

Letošnje srečanje je bilo posebno posvečeno Izidorju Predanu-Doriču, ki je bil z Mariom Contom med usta-

novitelji prvega Dneva emigranta pred 35 leti, takrat še na sedežu društva I. Trinko. V teh desetletjih se je prireditelj spremenila in obogatila, saj je od prvotnega srečanja tedaj številnih beneških emigrantov, ki so si tako voščili ob novem letu, ohranila manifestacija v bistvu le ime. Danes predstavlja Dan emigranta pomembno kulturno-družbeno srečanje vseh, ki soustvarjajo realnost teh slovenskih krajev.

Letošnjo izvedbo so organizatorji začeli na najlepši način, in sicer z recitalom Predanovih poezij (začenši z že ljudsko S strani Matajurja) iz ust beneških otrok, ki obiskujejo dvojezični center v Špetru. Kakor pred 35 leti so dali besedo otrokom, vendar tedaj so bili to otroci, ki so se učili slovenskega jezika v goriških šolah. Nato je nastopila glasbena skupina Beneške korani-

ne, ki je predstavila domače ljudske pesmi. Govornik na letošnjem Dnevu emigranta je bil župan občine Srednje Claudio Garbaz, ki je sicer nazdravil v beneškem narečju, nato pa je govoril le v italijanščini. V svojih besedah ni bil prav nič "govorniški" oz. retoričen, ampak je v preglednih točkah predstavil današnje stanje beneških dolin in probleme občinskih upraviteljev v goratih predelih. Petdesetletno zapostavljanje, ki so ga bile deležne te vasi in ki je vezano na ideološke vzroke, je privedlo do družbenega obubožanja slovenske Benečije. Dežela oz. država bi morali zato rešiti vse, kar se še rešiti da, morali bi najprej zagotoviti mladim družinam delovna mesta v domačem kraju, začeti s slovenskimi podjetji, kakršni sta Veplas in Hobles. Nujni so nato specifični posegi za gospodarsko oživitve

in turistično ovrednotenje teritorija, ki doživlja v teh deževnih in mrzlih zimskih dneh precej kritične trenutke zaradi kratkoročnega gledanja pristojnih. Potrebna so primerna povezovalna sredstva za vse tiste, ki morajo vsak dan v dolino; ne nazadnje je nujna zakonska zaščita etnične specifičnosti slovenskih ljudi, kar pomeni pravico do učenja maternega jezika v šolah in ohranitev lastnega kulturnega bogastva v domačem kraju.

Po županu je stopil na oder predsednik deželne vlade

Giancarlo Cruder, ki je poudaril pomembnost organizacij, ki delujejo na tem teritoriju in se tičejo nas (prebivalcev FJK) vseh; zaželel si je, da bi skupno začeli z načrtovanjem pobud, ki bi se morale končno uresničiti. Potarnal je nad počasnostjo (oz. dveletno zamudo), s katero prihajajo prispevki iz blagajne raznim družbenim stvarnostim. Nazadnje je obljubil, da bo v deželni bilanci za leto 1997 poseben sklad namenjen goratim predelom dežele; ne gre pa spregledati, da se mandat deželni vladi precej hitro izteka in da je zato moral biti novi pred-

sednik v svojih besedah predvsem trezen.

Zadnja točka programa Dneva emigranta je že dvajset let nastop Beneškega gledališča. Letošnja izvedba je bila posvečena liku Izidorja Predana, ki je bil sam igralec, pisec in tudi predsednik tega zelo priljubljenega narečnega gledališča. Stari in novi igralci so v režiji Alda Klodiča ponovili komedijo, s katero so se prvič predstavili pred dvema desetletjema in ki jo je napisal sam Predan. Gre za Beneško ojcet, ki nam na vesel način prikazuje stare domače navade, vezane na poroko v beneški vasi.

SNEŽNE RAZMERE

7.1.97	cm snega	odprte proge	delujoče vlečnice	zadnje sneženje	dostopne ceste	tekaške proge
K R A J	MIN - MAX	ŠT. KM NA SKUPNIH	SREDI TEDNA - V KONCU TEDNA	DNE - KOLIČINA	(V) OBVEZNE VERIGE	KM TEPTANIH / NETEPTANIH
NEVEJSKO SEDLO tel. 0433/54026	90 - 200	8 / 9	7 - 7	3.1. - 25 cm	(v)	2,5 / 2,5
TRBIŽ - SV. VIŠARJE tel. 0428/2967	45 - 80	12 / 14	8 - 8	6.1. - 5 cm	odprte	45 / 60
RAVASCLETTO ZONCOLAN tel. 0433/66033	50 - 110	20 / 20	5 - 9	6.1. - 5 cm	odprte	5 / 5
FORNI DI SOPRA VARMOST tel. 0433/88208	60 - 80	7 / 12	5 - 7	3.1. - 20 cm	(v)	15 / 15
PIANCAVALLO tel. 0434/655258	30 - 60	20 / 20	11 - 14	6.1. - 5 cm	odprte	15 / 15

ISTRA / PREGLED DOGAJANJA ZADNJIH LET

VZPON IN ZATON
IDEJE O ISTRSKI
ČEZMEJNI REGIJI

MILAN GREGORIČ

V času slovenske in hrvaške pomladi je bilo v Istri ustanovljeno politično gibanje Istrski demokratski zbor (IDZ), ki je, zlasti v Hrvaški Istri, pognalo globoke korenine ter je tako na parlamentarnih kot tudi na krajevnih volitvah prejelo absolutno večino glasov (od 50 do 70%). V Slovenski Istri pa ni bilo za program in ideje IDZ nobene prave zagretosti in tudi ne primernih ljudi ter je z ok. 3% glasov ostal povsem obrobni politični pojav. Pred zadnjimi parlamentarnimi volitvami je bil celo izbrisan iz seznama političnih strank.

Na Hrvaškem pa se je, med ostalim, z vso ostrino pognal tudi v boj za istrsko avtonomijo in čezmejno regijo, ki si jo je v svojih programskih deklaracijah geografsko zaokrožil celo v duhu Rapalla ter vanjo samovoljno vključil tudi nekaj občin reške županije, otoka Cres in Lošinj, slovenske občine Koper, Izola in Piran in zaradi lepšega oz. da bo zadoščeno ideji čezmejnosti, tudi še občino Milje. Kot že znano, je s tem zabredel v pravo vojno ne samo z vladajočim Tuđmanovim Hrvatskim demokratskim zborom (HDZ), ampak tudi s celotno opozicijo, ki mu je očitala politično nezrelost in avanturizem, še zlasti ko je postalo očitno, da stoji za idejejem kompletna Italija z močnim in agresivnim novoirendentističnim lobijem na čelu. Ob vse bolj nevarnem napenjanju loka na relaciji Istra-Zagreb (z znanim večkratnim Tuđmanovim sklicem Sveta za obrambo in varnost, z ustanovitvijo posebne predsednikovega Sveta za Istro, s suspendiranjem županijskega statuta, z neprestanimi medsebojnimi obtoževanji in celo grožnjami) je dolgo lebdela v zraku nevarnost, da bi lahko z istrskega lonca odletel pokrov, kar bi lahko sprožilo tudi najbolj mračne scenarije. Spopad je dosegel svoj vrhunec na Svetovnem

istrskem kongresu spomladi 1995. leta, ki se je v zvezi z vprašanjem istrske avtonomije in čezmejne regije razklal na dvoje ter sta bili sprejeti dve sklepni listini. Prva v režiji IDZ ter ob plebiscitarni podpori prisotne istrske diasfore, ki je vztrajala na zahtevi po avtonomiji in čezmejni regiji ter je pozvala parlamente treh držav (Hrvaške, Slovenije in Italije), naj na teritoriju Istre takoj vzpostavijo stalne oblike čezmejne delovanja ter zagotovijo Istranom pravico, da sami odločajo o svoji usodi. Druga je v režiji HDZ in ob podpori hrvaške opozicije, ki je tako vizijo Istre zavračala, podčrtala zvestobo hrvaški državi in vztrajala na čimprejšnji vključitvi Slovenije in Hrvaške v Evropsko zvezo.

Kasnejši dogodki so pokazali, da so se v zakulisju kongresa vneli hudi spopadi med radikalnim avtonomističnim krilom IDZ, ki sta ga predstavljala predvsem militanta podpredsednika Loredana Bogliun-Debeljuh in Ivan Pauletta, ter strankarskimi političnimi pragmatiki, ki so sicer bili tudi zagovorniki širše avtonomije, vendar ne do take mere, da bi se skupaj z jastrebi spuščali v politični avanturizem (samovoljna razglasitev avtonomije, razpis referendum izven ustavnih okvirov Hrvaške ipd.). Zmagala je pragmatična struja ter se je tako kongres omejil zgolj na verbalno in za nikogar obvezujočo deklaracijo. S tem dejanjem so bili jastrebi potisnjeni v defenzivo, Loredana Bogliun-Debeljuh pa se je, razočarana, kmalu umaknila z istrske politične scene.

Sredi junija istega leta (1995) je sledil seminar o lokalni samoupravi in čezmejnem sodelovanju v Brtonigli pod pokroviteljstvom Sveta Evrope, na katerem je razprava o istrski čezmejni regiji dokončno stopila na trdna tla. Iz nje bomo povzeli le nekaj pomembnejših misli, ki so v najtesnejši zvezi z našo temo. Politik iz dežele Furlanije-Juljske krajine Eugenio Ambrosi je npr. obzirno opozoril gostitelja (IDZ), da ne bi smeli v sedanjem trenutku izgubljati preveč energije za neuresničljive projekte, temveč bi morali izkoristiti tiste programe sodelovanja, ki so jim že danes na razpolago (Phare, Interreg, idr.). Istrski županiji je namreč med tem uspelo ob pomoči italijanskih eurorregionalistov, da se vključi v Skupščino evropskih regij, vendar se s tem njen status znotraj Hrvaške ni skoraj v ničemer spremenil ter je bil ta prodor nazven bolj obliž na odprto rano kot pa kak resen vsebinski dosežek. Ambrosi je tudi podčrtal, da gre pri čezmejnem sodelovanju za dolgoročneje procese, ter je navedel primer svoje dežele, ki je morala čakati celih deset let, da ji je Rim dal zeleno luč za uresničitev nekaterih skupnih projektov s sosedno avstrijsko deželo. Koprski župan Aurelio Juri, ki je sicer dolgo časa vneto branil načrtovano istrsko čezmejno regijo, pa je ob svoji siceršnji načelni podpori oblikam čezmejne sodelovanja vendarle moral priznati, da je dobil idejejem program v Slovenski Istri komaj tri odstotke glasov na volitvah. Tudi on se je zavzel predvsem za konkretne oblike sodelova-

nja in proti projektom, ki burijo nacionalistične strasti in za katere čas še ni dozorel. Predstavniki hrvaške vlade in hrvaške politične opozicije pa so ob primanjkanju prisotnih predstavnikov Sveta Evrope spomnili na to, da je prvi pogoj za čezmejno sodelovanje soglasje prizadetih držav in spoštovanje njihove notranje zakonodaje. Spraševali so se tudi, zakaj neki bi morala cela Istra sodelovati z neko obrobno italijansko občino (Milje) in zakaj ne bi kar prizadete občine sodelovale med seboj. Opozorili so tudi, da vzbuja istrska zahteva neprijetne asociacije na Knin ipd. ter utvarja bojazen, da bi lahko te avtonomne tvorbe postale prizorišče interesnih konfliktov.

Po vsem tem idejeju ni preostalo drugega, kot da se čimbolj neboleče odreče tej svoji zahtevi, ki jo je istrski pisatelj Milan Rakovac označil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Soldatić resignirano izjavil, "da se lahko nekatere akcije dosežejo takrat, ko dozorijo potrebni pogoji zanje," in da zamislil "za sanjarijo izven časa in prostora". In to se je tudi zgodilo na novembrski skupščini (1995). Na njej je strankin tajnik Emil Sold

POBUDE OB JUBILEJU

TUDI KOMEN OBHAJA 750-LETNICO

Po zanimivem naključju obhajajo letos 750-letnico prve znane omenbe v pisnem viru kar tri župnije sv. Jurija na Goriškem in na Krasu. To so Ločnik, Miren in Komen.

O dogajanju v Mirnu, kjer že od lanske jeseni potekajo različne slovesnosti, še več pa se jih bo zvrstilo zlasti letos, smo že poročali, tokrat pa bi se pomudili pri Komnu. Tudi ta župnija je omenjena v dokumentu iz leta 1247, v katerem oglejski patriarh Bertold našteva župnije, ki so dolžne plačevati davke iz cerkvenih beneficijev. V tej listini je prazupnija Komen navedena kot *Cominum* in

je cerkvenoupravno sodila pod spodnji arhidiakonot oglejskega patriarhata.

Seveda so danes v tem kraju popolnoma drugačne zgodovinske razmere; če bi ga na kratko predstavili, potem bi morali najprej omeniti, da šteje 1250 prebivalcev. Sredi vasi stoji lepa župnijska cerkev sv. Jurija v baročnem slogu, po drugi svetovni vojni pa je bilo nedaleč proč zgrajeno novo župnišče s primerno dvorano za župnijske potrebe in sodobnimi učilnicami. Tu pastiruje msgr. Franc Krapež, ki mu trenutno pomaga kaplan Viljem Čušin, po svojih močeh pa tudi upokojeni duhovnik Franc Godnič. Župnija ima štiri po-

družnice, od katerih sta dve tudi izredno pomembna kulturna spomenika, tj. cerkev Marije Device v Oberšljanu in cerkev sv. Tilna v Svetem. Iz Komna poteka tudi souprava štirih manjših župnij, ki nimajo več rednega duhovnika. To so Gabrovica, Gorjansko, Škrbina in Veliki Dol. Verski utrip tega območja lahko zaznamo v med-

župnijskem glasilu Vodnjak, ki ga izdajajo omenjene župnije s soupravo iz Komna.

Župnija Komen se je oddoločila, da letošnji častljiv jubilej obeleži z več pobudami pastoralnega in izobraževalnega značaja. Tako bo 11. januarja v župnijski dvorani predaval prof. Franc Kralj na temo Komen skozi čas. 1. februarja bo dr. Drago Ocvirk govoril o vprašanju *Biti kristjan!* Od 19. do 23. februarja bo v župniji potekal ljudski misijon. 1. marca bo dr. Ivan Štuhec predaval na temo *Lepo je biti žena*. 15. marca bo predavanje dr. Marjana Turniška, ki nosi naslov *Zakramenti, bogastvo vere*. Zaključno predavanje bo 19. aprila imel dr. Anton Stres o temi *Kristjan v družbi*. Obhajanje jubileja se bo zaključilo 27. aprila s slovesno sveto mašo v župnijski cerkvi v Komnu. — MV

SLOVENIJA

PRISPEVEK ITALIJE IN MADŽARSKE K TEŽNJAM SLOVENIJE ZA NJENO VKLJUČITEV V ZVEZO NATO

Slovenski obrambni minister Jelko Kacin je v zadnji številki revije *Slovenska vojska* objavil članek o vojaških in političnih vidikih sodelovanja slovenske države z zvezo Nato. Poudarja, da bodo v letu 1997 nekatere države objavljene, da postanejo članice omenjene vojaške obrambne organizacije. To republiko Sloveniji ponuja novo in realno perspektivo. Biti povabljen, piše minister, pomeni izpolnjevati merila, biti uspešen, biti zaželen, biti enakovreden, biti v družbi enako mislečih držav, ki so se združile zaradi skupne obrambe, ohranitve miru, stabilnosti in varnosti. Slovenija se zaveda pozitivnih posledic svojega članstva v Natu na varnost in stabilnost v Srednji Evropi. V čezatlantskem prostoru vidi lasten strateški interes, svojo varnost in prihodnost. Prihodnost pa se je že začela in izhaja iz bližnje preteklosti ter sedanjosti. Skupna prizadevanja v letu 1996 so prispevala k uspešni promociji Slovenije in njeni vključitvi v krog najbolje pripravljenih in kvalificiranih kandidatov za sprejem v Nato. Minister je še poudaril, da gre "posebno opazen prispevek k našemu uspešnemu podporu pripisati tudi trojnemu sodelovanju Italije, Madžarske in Slovenije."

Članica Nata in kandidatki za članstvo so zmogle uresničiti pomembnem korak za svojo in skupno varnost ter stabilnost. V troje, so države bolj opazne, bolj prepričljive, bolj usklajene. Devetega septembra lani je Slovenija podpisala sporazum z Italijo o sodelovanju na obrambnem področju, izvedli smo prvo skupno vojaško vajo, dogovarjamo se o skupnih dejavnostih v letu 1997. Pripravljamo ministrsko srečanje v Ljubljani, ki se ga bosta udeležila tudi obrambna ministra Italije in Madžarske.

Obrambni minister je tudi navedel, da Slovenija nabavlja samo tako orožje in opremo, ki sta v skladu z normativi zveze Nato. Tudi vojaške vaje v izvajajo po Natovih postopkih. Vzoredno se nadaljuje šolanje pripadnikov slovenske vojske v tujini. Skratka, v teku je popolna preobrazba slovenske vojske. Uresničuje se oblikovanje poklicne enote za sodelovanje v skupnih mednarodnih in multinacionalnih dejavnostih. Poveljevali ji bodo častniki, ki so se izobraževali doma in pri oboroženih silah držav članic Nata. Prvi pripadniki omenjene enote bodo v letu 1997 že lahko izvajali bojne naloge v tujini. — M

MIREN PRI GORICI

BLAGOSLOVITEV POVEČANIH ORGEL

Zadnja nedelja prejšnjega leta je bila za župnijo Miren pri Gorici velik dan. Popoldne tega dne so namreč v župnijski cerkvi blagoslovili obnovljene in povečane orgle. Ta instrument je leta 1927 izdelala delavnica Ivan Kacin iz Gorice in slovi kot eden boljših izdelkov te delavnice. Kljub temu se je v zadnjih letih izkazalo, da so orgle potrebne temeljitega popravila, v župniji pa so se tudi oddločili, da jih nekoliko povečajo v trajen spomin na letošnji jubilej, tj. 750-letnico prve omenbe župnije v zgodovinskih virih. Delo je v mesecu decembru opravila delavnica Anton Jenko iz Ljubljane, ki je vgradila tri nove sapnice za 262 novih piščali in hkrati opravila temeljito generalno popravilo orgel ter jih na novo uglasila.

Nedeljska slovesnost je imela tri dele. Pričela se je s petimi litanijami Matere božje pred izpostavljenim Najsvetejšim. Litanije so peli prisotni duhovniki, odpevali pa so pevci in ljudstvo; do izraza so v božični dobi še posebej prišli priljubljeni božični odpevi. Sledila je zahvalna pesem, obvezni *V zakramentu* ter po blagoslovu krajši nastop župnijskega otroškega zbora. Drugi del slovesnosti je obsegal predstavitev mirenških orgel, ki jih je s preprosto besedo nazorno tolmačil dekan msgr. Vladimir Pirih. Ob njegovih besedah in ob praktičnem prikazu prof. Huberta Berganta s krajšimi improvizacijami in primernimi skladbami so poslušalci lahko dojele vse bogastvo in veličastje tega instrumenta, v razponu od piana pa do mogočne polne igre. Hkrati so lahko spoznali raznoliko zvočno barvitost orgel, ki so po zadnji obnovi in povečavi le še pridobile na le-

poti. Po predstavitvi orgel je bil na vrsti blagoslov orgel, ki ga je ob asistenci mirenškega župnika Cirila Ceja opravil starost mirenških duhovnikov-rojakov Efrema Mozetič, sedaj župnik v Šmartnem v Brdih. V tretjem delu slovesnosti je bil na vrsti krajši koncert prof. Berganta, ki je odigral tri skladbe: eno Messiaenovo, eno Bachovo in lastno improvizacijo na slovensko božično pesem *Glej zvezdice božje*. Glasbeni spored se je zaokrožil z nastopom združenega mešanega cerkvenega pevskega zbora Miren-Rupa Peč, ki sta ga vodila Andrej Budin in Zdravko Klanjšček.

Predstavitve in blagoslovitev povečanih orgel v Mirnu je bila slovesnost, ki se je lepo vključila v božični čas, saj smo jo občutili kot praznik kraljice instrumentov, božične pesmi in tudi kot verski dogodek, ki je bil primerno obogaten z ljudsko pobožnostjo. Hkrati so prišle do izraza različne versko-kulturne sestavine, pri katerih so dobili ustrezno mesto poleg obredja še orgle, pevci, ljudsko petje, različni organisti na čelu s prof. Bergantom in tudi dve solistki. Do veljave je prišla vsa odličnost bogoslužja in izbranega kulturnega dogajanja, celoten dogodek pa se je primerno včlenil v cerkveni ambient. — MV

OBVESTILO

MIRENSKI GRAD. V nedeljo, 12. t.m., bo ob 15. uri 21. božičnica zborov goriškega pastoralnega področja. Med mašo bo skupno petje združenih zborov, sledil bo nastop 13 posamičnih zborov iz župnij Bilje, Branik, Miren, Kapela, Nova Gorica - Kristus Odrašenik (2 zbor), Opatje Sečlo, Osek-Vitovlje, Renče, Solkan, Šempeter (2), Temnica.

POMEMBNA ARHEOLOŠKA NAJDBA IZ PRAZGODOVINE NA NANOSU

MARJAN DROBEŽ

V javnosti vzbuja veliko zanimanja in najrazličnejša ugibanja novica, da so Anton Mislej iz Lozice in njegovi sodelavci iz tamkajšnjega Jamarskega kluba Lozice v osrčju Nanosa odkrili jamo, ki so jo poimenovali *Lončena jama*. V njej so našli razne predmete velikega arheološkega pomena, ki jih je prevzel in jih hrani Narodni muzej v Ljubljani. Pri kopanju so že v vrhnji plasti močno "pepelnat" sestave našli lončenino in živalske kosti, nato pa so v globini, kjer so z izkopom prenehali zaradi pojavljanja arheoloških najdb, našli na še en sloj lončenine in živalskih kosti. V tej globini so našli tudi izredno kvalitetno in redko kamnito orodje, t.i. pahljačasto praskalo. Ko so jamarji spoznali, da odkrivajo izrazito arheološke plasti, ki pričajo o poselitvi jame v prazgodovini, so kopanje prekinili. Lokacija Lončene jame je še zmeraj v glavnem prekrita, ker se bojijo, da bi nepoklicani zakopali v njene sedimente, s čimer bi poškodovali ali celo uničili izjemen in bogat arheološki vir. Dosedanje najdbe obsegajo omenjeno kamnito orodje, 109 kosov lončenine, več neobdelanih odlomkov peščenca in živalske kosti.

Vodja Arheološkega oddelka Narodnega muzeja v Ljubljani Drago Svoljšak opozarja, da je Lončena jama v masivu Nanosa povsem novo arheološko najdišče, ki vnaša v arheološko podobo Vipavske doline nekatere izrazito nova spoznanja. Predvsem je to prvo jamsko najdišče v Zgornji Vipavski dolini in je že zaradi tega vredno vse pozornosti in v prvi vrsti stroge

zaščite. Dosedanje najdbe iz omenjene jame sodijo v obdobje eneolit (bakrena doba, od 2700 do 1700 let pred Kristusom) in bronasto dobo (1700 do 800 let pred Kristusom). Še neprekopani sedimenti v jami pa obsegajo tudi starejša zgodovinska oz. arheološka obdobja. Lončena jama in najdeni predmeti bodo seveda predmet nadaljnjih raziskav.

V NOVI GORICI SPET O SAMOSTOJNI ŠKOFIJI

V prednovoletni oddaji na krajevni televiziji Primorja so dosedanja predsedniki oz. župani novogoriške občine poudarili, da bi morali v Novi Gorici ustanoviti samostojno škofijo, ki bi obsegala vso Goriško. Predsednik nestrankarske in nepolitične organizacije Forum za Goriško in bivši župan Jožko Štrukelj, ki je pred časom prvi opozoril na nujnost samostojne škofije, je menil, da je to sploh prva in najpomembnejša naloga, ki bi jo morala izvajati, skupaj s pristojnimi cerkvenimi ustanovami, Mestna občina v Novi Gorici. Nekdanji župan Andrej Bevič pa je opozoril, da je nadškofija, ki je delovala na Goriškem, del narodne, kulturne in civilizacijske preteklosti tukajšnjega območja in njegovih prebivalcev. Rečeno je bilo, da naj bi stališče o ustanovitvi škofije sprejele tudi politične stranke v Novi Gorici, predvsem stranka Slovenskih krščanskih demokratov. — M

LANI V PORODNIŠNICI BOLNIŠNICE V ŠEMPETRU 735 NOVOROJENČKOV

Število družin z dvema ali tremi otroki tudi na območju Goriške postopno narašča. To poudarjajo v porodniškem oddelku Splošne bolnišnice "Dr. Franca Derganca" v Šempetru pri Novi Gorici, ko presojajo podatke o novorojenčkih v letu 1996. Lani se je v omenjenem oddelku rodilo skupaj 735 otrok, porodov pa je bilo 729. Gre namreč upoštevati, da nekatere ženske rodijo dvojčke ali celo trojčke. V Šempetru rodijo matere z območja Nove Gorice, Vipavske doline, Brd, Krasa, iz cele Tolminske, pa tudi posamezne Slovenke, ki so se omžile v Italiji. Tudi v šempetrski bolnišnici je bilo samo nekaj primerov, ko so novorojenčki po porodu umrli, kar je v skladu s stanjem v Sloveniji, kjer je stopnja umrljivosti dojenčkov (umre samo 5,59 dojenčkov na tisoč živorojenih) med najnižjimi v Evropi in na svetu. Za primerjavo navajamo, da se je v Šempetru v letu 1995 rodilo 713 otrok pri 703 porodih. In še podatek, da se je v prvih 24 urah po začetku leta 1997 v Šempetru rodilo kar 5 otrok. — M

IZVIREN SLOVENSKI KOLEDAR ZALOŽNIKA IZ BILJ

Zasebni založnik Radivoj Humar iz Bilj je izdal nevsakdanji zidni koledar za leto 1997, ki nosi naslov *Insignije v slovenski zgodovini*. Izdelan je v obliki ščita; poleg obvezne navedbe dnevo in mesecev vsebuje tudi znamenja stanu, časti ali oblasti iz naše preteklosti: npr. krono Sv. rimskega cesarstva, papeško tiaro, krono sv. Štefana, vojvodski klobuk, krono sv. Venceslava, doževsko kapo, avstrijsko cesarsko krono itd. Izbor je opravil in študije napisal prof. dr. Jožko Šavli. Ob barvni sliki insignije je jednat opis, na hrbtni strani vsakega lista pa opis znamenj v angleščini, italijanščini, nemščini in slovenščini. Izdajo koledarja je podprla zavarovalniška družba Slovenica, že tradicionalni podpornik raziskav na področju slovenskih grbov in vladarskih insignij.

To je že četrti Humarjev namenski koledar. V koledarju za lansko leto je upodobil grbe slovenskih dežel. Humar je doslej izdal 21 lastnih publikacij, pri dvajsetih pa je sodeloval kot sozaložnik. V kratkem bo izdal tri učbenike za osnovne šole in štiri publikacije s področja slovenske državotvornosti. Med njimi bo tudi knjiga *Slovenski simboli*. Založnik iz Bilj pripravlja tudi izdajo mitoloških bajk in pripovedk slovenskega ljudstva ter publikacijo o novih izsledkih raziskav o slovenskem jeziku in pravu v karantanski državi.

PRAVILA ZAPADLIH ODLOKOV O GRADBENIŠTVU SO KONČNO POSTALA ZAKON

DAMJAN HLEDE

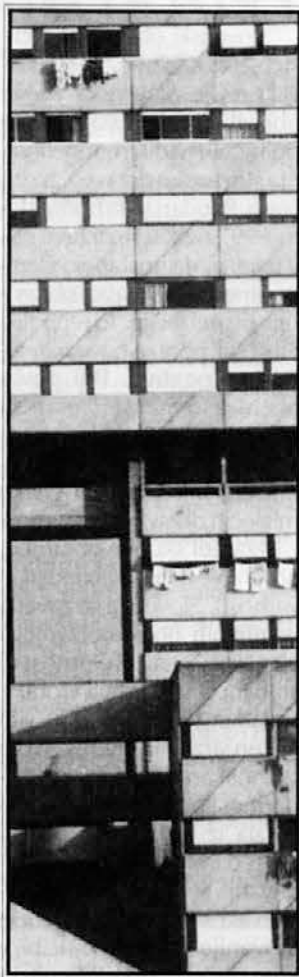
Zakon, povezan s finančnim manevrom za leto 1997, je navsezadnje povzel večji del pravil, ki so jih vsebovali v dveh letih štirinajstkrat ponovljeni odloki o zasebnih gradbenih delih. Novembra 1996 so namreč zapadli in tako povzročili pravi normativni kaos ter še večjo negotovost na področju, ki je že samo po sebi zelo kaotično.

Najprej je treba podčrtati dejstvo, da zakon določa veljavnost vseh posegov, ki so bili izvedeni v času, ko so bili v veljavi odloki, ki so potem zapadli.

Dokončna je postala možnost za sanacijo gradbenih del, ki so bila opravljena do 31. decembra 1993 brez predpisanih dovoljenj ali ne v skladu z njimi.

Dokončna so postala tudi nova pravila, ki posplošujejo postopek za dovoljenje gradbenih del. Pomembno je predvsem dejstvo, da je bil uzakonjen postopek, ki predvideva zgolj prijavo o pričetku gradbenih del za vrsto manjših posegov: posegi izrednega vzdrževanja, ohranjalna obnovitvena dela, odstranitve arhitektonskih pregrad, postavitev ograj, obzidij in omrežja, graditev površin, namenjenih športnim dejavnostim, ki ne ustvarjajo volumna, notranja dela v posameznih nepremičninskih enotah, tehnološke instalacije, majhne variante gradbenih dovoljenj, podzemeljska parkirišča, ki pritikaajo zgradbi, pod katero se gradijo.

Za ostale posege bo še naprej potrebno gradbeno dovoljenje, za katero pa so bile tudi ohranjene nekatere posplošitve, ki postavljajo občinskim upravam in gradbenim komisijam stroge časovne roke.

Posplošeni postopek ne velja za posege na zgradbah, ki so urbanistično zaščitene zaradi pokrajinskih, ambientnih, zgodovinskih, umetniških, arheoloških ipd. značilnosti. V senatu je bil sprejet tudi amandma zelenih, ki so se stalno borili, da bi bila izključena iz možnosti posplošenega postopka zgodovinska urbana središča ali, boljše, urbanistične homogene cone A, ki se v bistvu ujemajo z mestnimi središči. In to z razlogom, češ da bi posplošeni postopek odprl možnost samovoljnega in neprimerno nadzorovanega spreminjanja mestnih središč. Žal pa ni bil sprejet poudarek, da naj ta izključitev velja le za večja mesta, saj v manjših središčih in vaseh krijejo

homogene cone A večji del vaške površine. To pomeni, da v velikem številu majhnih vasi posplošeni postopek ne bo skoraj nikdar uporaben, kar pa predstavlja neopravičljivo redukcijo učinkovitosti zakonske novosti in njeno konkretno ohromitev, ne nazadnje pa tudi dejansko nenehno pravno ravnanje različnih situacij.

ČEBELARJI, POZOR!

Čebelarji, ki delujejo v deželi Furlaniji Julijski krajini, se od leta 1989 trudijo, da bi čim bolj organizirali izkoriščanje močne čebelje paše, tako da bi redno vozili panje na pašo. V teh osmih letih so morali uskladiti in rešiti vrsto vprašanj in problemov. Tokrat naj opozorimo čebelarje, da 31. januarja zapade rok za predstavitev prošnje za prevažanje čebel na pašo.

Deželni zakon 20/92 o mogoča prosto prevažanje čebel na pašo ob cvetenju akacije, lipe, kostanja, travniškega cvetja itd., če so čebelarji dobili potrebno dovoljenje. V primeru pa, da bi radi prevažali panje v sadovnjake ali na polja, kjer cvetijo medenice poljščine, da bi tako čebele koristile tudi kot oprasovalke, morajo čebelarji o prevozu obvestiti čebelarke konzorcije, ki so pristojni za določeno ozemlje. Podrobnejše informacije seveda nudijo na sedežih posameznih konzorcijev.

MT

DO 30. JUNIJA MOŽNOST ZA OLAJŠANO PREUREDITEV DEJANSKIH IN NEPRAVILNIH DRUŽB

Z italijanskim finančnim manevrom so bila uzakonjena tudi pravila za korektno preureditev dejanskih in nepravilnih družb, ki so obstajale dne 19. februarja 1996 (od takrat dalje jih pač ni več možno ustanavljati), v eno izmed družbenih oblik, ki jih predvideva italijanski civilni zakonik. Dejanske družbe so tiste, v katerih se člani dejansko vedejo, kot da bi med njimi obstajala neka družbena vez, med njimi pa ni nikdar prišlo do pisne ali ustne

družbene pogodbe. Nepravilne pa so tiste družbe, ki niso bile vpisane prej v sodni register družb in sedaj v novi register podjetij pri gospodarskih zbornicah.

Kdor bo poskrbel za preureditev v omenjenem časovnem roku, bo deležen določenih olajšav. Preureditev bo morala biti izvedena z zasebno listino z notarsko overjenimi podpisami. Notarski honorar bo zmanjšan na eno četrtno. Davke, ki jih je ponavadi treba plačati pri takšnih operacijah in pri u-

stanovitvah družb, bo zamenjal nadomestni davek: 500.000 lir za nepravilne družbe in za tiste dejanske družbe, ki so že bile registrirane; od enega do treh milijonov lir za dejanske družbe z ozirom na to, če so v preureditvenem aktu omenjene tudi premočnine, za katere je obvezna registracija, ali/in nepremičnine, ki jih je družba že uporabljala, a so še last posameznih družbenih članov.

DH

NAČINI OBVLADOVANJA SPREMENB V PODJETJU

GABRIJEL DEVETAK

Moč vzajemnega zaupanja in spoštovanja v osebem in družinskem življenju, poslovanju in družbi

Jesen 1996 je pri založbi Gospodarski vestnik izšla zanimiva strokovna knjiga z naslovom *Obvladovanje sprememb*, ki jo je napisal dr. Ichak Adizes. V knjigi, ki ima 272 strani, se bomo poglobili v nekatere specifičnosti poslovanja, managementa in kakovostnega udejanjanja odločitev. Nekateri imajo avtorja tega dela za najboljšo neodkrito skrivnost ameriškega poslovnega sveta. Za marsikoga bo branje Adizesove literature vznemirljivo in hkrati koristno za vsakdanje in poslovno življenje. Prav obrtniki in podjetniki so tisti, ki morajo hitro in sproti obvladovati spremembe.

Novost nekaterih sodobnih avtorjev je v tem, da so njihove knjige in priročniki pisani v dialogih, kar je določen izraz praktičnosti in razumljivosti za vsakdanjo rabo. Prav Adizes je znal povezati dialog in strokovno zanimivost obravnavane stvarine tudi

za slovenske obrtnike in podjetnike. Avtor je popestril delo s številnimi praktičnimi primeri. Uvodoma je obrazložil teorijo in prakso managementa, funkcionalistični pogled in napovedovanje kakovosti odločitev.

Za vsakdanjo strokovno uporabo sta pomembni učinkovitost in uspešnost dela ter ustvarjanja na vsakem koraku. Pri tem je posebej pomembno, da obvladujemo tudi take primere in aktivnosti, ki zagotavljajo dolgoročno uspešnost, kar pomeni, da morajo naše sedanje odločitve zadovoljiti tudi prihodnje potrebe plačilno sposobnih kupcev. Pri tem pa se lahko srečujemo tudi z nezdržljivostjo določenih vlog v poslovanju; to je avtorju uspelo opisati na izredno razumljiv način.

V najnovejši Adizesovi knjigi bomo spoznali številne podrobnosti tudi takrat, ko ne vemo, kaj storiti glede sprememb in kakšne so odgovor-

nost, avtoriteta, moč in vplivnost. Po avtorjevih trditvah je okolje tisto, ki v največji meri vpliva na vedenje ljudi. Če želimo napovedati, ali bo odločitev udejanjena ali ne, moramo analizirati najpomembnejše dejavnike. Pri odločitvah, ki jih nismo dobro opredelili, v mnogih primerih ne moremo pričakovati, da jih bomo hitro in učinkovito udejanjili. Isto velja za odločitve, ki so nedorečene.

Za obrtnike in podjetnike je zlasti pomembno, kako in kdaj udejanjamo odločitve in kakšne so njihove ekonomske posledice. Vse to je avtorju uspelo v sliki in besedi ter s praktičnimi primeri na kratko in jasno obrazložiti. Ni dovolj, da udejanjamo sleherni odločitev. Pomembni so vzajemno zaupanje, spoštovanje in kakovost ljudi oz. sodelavcev ter timski pristop. Vse to bo zmanjševalo nesporazume. Prav problematika sporazumevanja je bistvenega pomena v vsakdanjem uresničevanju, saj imajo ljudje oz. sodelavci specifičen slog. Prav zaradi dojemanja stvarnosti je potrebno sproti izpopolnjevanje in izobraževanje ne glede na starost, prakso in doseženo izobrazbo.

MANAGERSKI KLUB SLOVENIJE MC INTERNATIONAL

Na pobudo podjetnika in managerja Jožefa Semiča iz Nove Gorice je bilo prvo klubsko srečanje Managerskega kluba Slovenije MC International dne 20.12.1996 Pod Škabrijelom 54 v Novi Gorici. Zbralo se je razmeroma veliko število podjetnikov, managerjev in drugih, ki se ukvarjajo z marketingom in podjetništvom. Uvodoma je pobudnik srečanja g. Semič orisal namen, vlogo in cilje managerskega kluba. Sledili so številni krajši govori, pobude in koristni predlogi ter vpisovanje novih članov v posebno knjigo. Med udeleženci je bilo tudi nekaj managerjev in podjetnikov iz Italije, ki že sodelujejo s podjetnikom Jožefom Semičem. Upati je, da bo

novi managerski klub prispeval k tesnejšemu mednarodnemu sodelovanju in poslovanju.

TEŽAVE MALIH TRGOVCEV

Goriška trgovinska zbornica je ob koncu minulega leta posredovala podatke o stanju v trgovinskem sektorju v pokrajini. Razvidno je, da številne t.i. družinske trgovine propadajo, uspešno pa poslujejo veleblagovnice oz. trgovski centri. Statistični podatki so jasni. V minulem letu je zaprlo 3,4% malih trgovin, število trgovin na debelo pa se je povečalo za 7,7% v primerjavi z letom 1995. Zanimivo bi bilo vedeti, koliko je Slovencev med trgovci, ki so se lani odločili in prenehali s svojo dejavnostjo.

POPRAVEK K ČLANKU O SODELOVANJU MED TRŽAŠKIMI VINOGRADNIKI IN GOSTINCI

V članek, objavljen prejšnji teden, na temo sodelovanja med tržaškimi vinogradniki Konzorcija Kras in gostinci Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, se je vrinila neljuba napaka. Letos je kot ena izmed najbolj odmevnih pobud v pripravi predvidena predstavitev degustacije najboljših vin kraskega vinorodnega okoliša, naslovljena ENOKRAS ali ENOCARSO 1997.

Glavni nosilci manifestacije, ki je bila prvič pred dvema letoma v devinskem gradu, so vinogradniki Konzorcija za zaščito kontroliranega porekla vin Kras, gostinci pa jim bodo ob strani s pripravo priličnih jedi in krajevnih specialitet.

POT DO SREČE

JELENA STEFANČIČ

So ljudje, ki jim nikakor ne uspe, da bi se prilagodili zakonom ustvarjalnih misli in besed. Njihova razsodnost je polna predsodkov, nevere in strahu. Zdi se skoraj neverjetno, da v praksi tako težka uporabljamo pravila ustvarjalne misli vsega dobrega. Lahko bi rekli, da se skoraj bojimo, da bi nam kaj zmanjkalo tisti dan, ko bi se prenehali vznemirjati.

Napačno in hudo je dejstvo, da se krčevito oklepamo svojih napak in navad. Privid o slabem je napaka našega kratkovidnega očesa, kot je kratkovidnost našega zunanjega očesa. Daltonisti - barvo slepi - ne vidijo nekaterih barv; daltonist, ki bi odšel s prijatelji v gozd nabirati jagode, bi rekel, da jih sploh ni, saj ne vidi rdeče barve... Njegovi tovariši bi jih nabrali polne košarice, sam pa bi se pritoževal nad kri-

vično srečo, ker ne bi vedel, da ima očesno napako. Zato recite tudi vi, da imate na očeh pego, ki vam ne dovoli, da bi videli veselje takšno, kakršno je.

Pridejo tudi trenutki, ko se težko obvladamo, da ne zavijemo s poti upanja in ljubezni. Morda je vzrok take duševne potrtosti obžalovanje ali celo očitek vesti: skoraj vedno zadošča, da si nezadovoljen sam s seboj in že si nezadovoljen tudi z drugimi in s svetom. Če je že potrebno, da se dobro spoznamo, da bi lahko napredovali, je prav tako tudi potrebno, da ne obupamo kar takoj nad seboj.

DALJE

HROVATOV »ZLATA LISICA«, FANTJE K.O.

ERIK DOLHAR

MARIBOR, KRANJSKA GORA - V petek, 3., in v soboto, 4. t.m., sta bila na mariborskem Pohorju ženski veleslalom in slalom, veljavna za 34. "Zlato lisico". Dan kasneje in v ponedeljek, 6. t.m., pa so na podkorenskem pobočju pri Kranjski gori v istih dveh disciplinah nastopili še fantje na 36. pokalu Vitranc.

tako da postane naše smučanje bolj grobo, brez pravega ritma, ki ga v tem trenutku ujame samo on," je še povedal simpatični Kjetil Andre.

PADEC BOGOV

Veliko ljudi je prišlo v Kranjsko goro iz le za lučaj oddaljene Italije, da bi prisostvovali prvemu letošnjemu nastopu v veleslalomu ljubljence Alberta Tomba. Ta pa je vse dokaj razočaral, ko je tik pred ciljem padel in po trebuhu z zasneženim obrazom drsel dol po vitranški strmini (na sliki njegovo razočaranje). O Tombi smo že večkrat slabo pisali, predvsem o njegovi osebi in znača-

ju, čeprav ne gre pozabiti, da gre za izrednega tehnično in predvsem telesno pripravljene- ga smučarja. Ko vrhunski smučar, kakršen je bivši bolonjski karabinjer, izpolni 30. leto starosti, pa začenja počasi misliti na konec svoje tekmovalne kariere. To je Alberto pomislil že lani, nakar so ga predvsem njegovi bogati sponzorji, na katere je vezan s sanjskimi

pogodbami (v Alti Badii je samo za razdeljevanje bombonov otrokom, preoblečen v sv. Miklavža, prejel 60 milijonov lir, op. ur.), pričrčali, da je letos pač svetovno prvenstvo v Italiji, kjer bo nastopil pred domačo publiko, potrošniki reklamiziranih izdelkov. Isto ni recimo uspelo španskim pokroviteljem baskovskega kolesarja Miguela Induraina, ki je

kljub vedno novim ponudbam in pritiskom vsem na glas povedal, da je že zmagal dovolj in da lahko tudi preneha s tekmovalni. Sponzorji pa navadno vrhunskega športnika ne zapustijo niti potem, ko je njihov varovanec prenehal z aktivnim športom. V kranjskogorski ciljni areni na primer vsako leto srečamo bivšega odličnega slovenskega slalomista Bojana Križaja, ki je še naprej glavni promocijski adut tovarne slovenskih smuč, s katerimi je sam tekmoval.

JURE KOŠIR

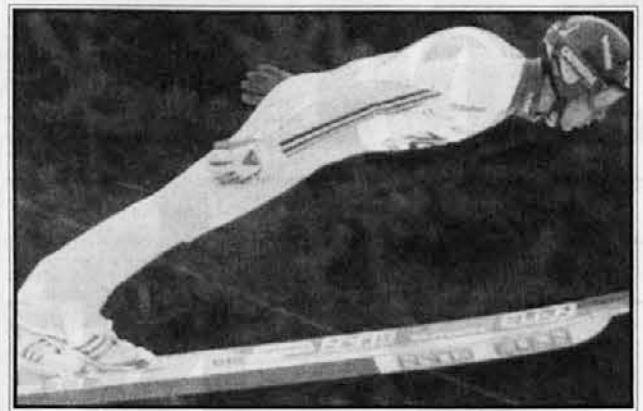
Trenutno najboljši slovenski smučar, doma iz bližnje Mojstrane (na sliki spodaj) predstavlja poglavje zase. Na nedeljskem veleslalomu se je uvrstil na solidno 9. mesto, nakar smo se pred slalomom na kratko pogovorili z njim. "S svojimi dosedanjimi rezultati zaenkrat nisem še zadovoljen, saj niso taki, kakršne sem si želel oz. načrtoval. Ne vem, v čem je pravzaprav problem, da ni steklo vse tako, kot bi moralo. V glavnem nisem še zadovoljen s svojimi rezultati in upam le, da bom lahko to popravil do svetovnega prvenstva, ki je letošnje najpomembnejše tekmovalje."

Tvoja forma še ni na višku. Si jo morda tempiraj prav za svetovno prvenstvo?

"Forme ne tempiram jaz, temveč glavni trener Pavel Grašič. Upam, da jo je tempiraj pravilno. Žal imam prav zdaj, ko bi moral smučati veliko bolje, nekaj težav s poškodbo hrbta, tako da ne morem dati vse moči od sebe. Ko smučam, me v glavnem boli, kar se potem verjetno pozna tudi na doseženih časih."

Ta Juretova izjava nas je kar pretresla. Naslednje jutro pa se je pred tekmo celo sušljalo, da Košir ne bo nastopil, ker je bolan. Kot prvi se je med količke podal Tomba, takoj za njim pa Košir. Pri vmesnem času je bil boljši od Italijana, takoj po prelomnici pa je na začetku ciljne strmine zapeljal na notranjo smučko, izgubil ravnotežje in

LETEČI SLOVENEK

BISCHOFSHOFEN - 17-letni Moravčan Primož Peterka (na sliki) je prvi slovenski skakalec, ki je osvojil tradicionalno novoletno turnejo na štirih skakalnicah - Intersport. Na zadnji tekmi je bil tretji za domačinom Thomo in Poljakom Malyšem, njegova prednost s prvih treh tekem pa je bila dovolj velika, da je zanesljivo osvojil 45. turnejo Intersport. Vodstvo tekme je po vsej sili želelo omogočiti zmago domačina, o tem nešportnem obnašanju pa se je Peterka takole izrazil: "Goldberger je dovolj dober skakalec, da ne potrebuje pomoči vodstva tekmovalja. To bi moralo vedeti, da potrebuje Goldi za dolge skoke večjo hitrost, in

ne bi smelo skrajšati naleta. Tako sem moral skočiti enkrat več in sem fizično popolnoma izčrpan. Na vseh tekmah turnirja smo morali namreč peš na štart!" Naslednja postaja skakalcev je švicarski Engelberg, kjer bosta v soboto in nedeljo, 11. in 12. t.m., tekmi za svetovni pokal, nakar se bodo vsi skupaj preselili na Japonsko. Tega gostovanja se Peterka zanesljivo ne bo udeležil, saj bo raje štedil z močmi za svetovno prvenstvo v norveškem Trondheimu. Njegovi neposredni nasledovalci na skupni lestvici svetovnega pokala bi lahko torej bistveno zmanjšali njegovo prednost.

ED

DOMAČI ŠPORT

AMATERSKI NOGOMET

BREG IZLOČEN IZ POKALA F-Jk

Okrnjena postava dolinskega Brega je v nedeljo z 2-1 izgubila proti Edil Adriatici in bila tako izločena iz deželnega pokala. Ostale naše ekipe tokrat niso igrale, v amaterskih ligah pa se bodo prvenstveni naporji nadaljevali že v nedeljo.

KOŠARKA

JADRAN ZAČEL ODLIČNO

Jadran je po seriji neuspehov poskrbel za izredno pozitivno presenečenje, saj je v zadnjem kolu B lige premagal vodilni Scame iz Bergama. Čehovinovi fantje so še zlasti dobro igrali v obrambi,

v napadu pa se je razigral "novi nakup", mladi Lucio Tommasini, ki je dal kar 30 točk. Kapetan Rauber (na sliki) in ostali se bodo sedaj v deželnem derbiju srečali s prav tako vodečim čedajskim Gestecom, ki je tokrat tudi izgubil. Jadranov športni direktor Marko Ban meni, da je "ta zadnja zmaga ekipe še kako prišla prav, čeprav ekipa nima več možnosti, da bi se neposredno rešila po prvem delu prvenstva. Izredno dragocena je za samozavest in za spoznanje, da sta na vsaki tekmi izredno pomembna skupinska igra in pravilen pristop do vsake tekme."

V D ligi sta tokrat slavila tako Cicibona Preff. Marsich, ki je premagala Infoter za eno samo točko, kot Bor Radenska, ki je bil boljši od Larga Isonzo. Slovenski derby Dom Agorest-Kontovel so v Gorici odigrali šele v sredo, 8. t.m., zato Vam tega rezultata ne moremo še posredovati. - DOLFO

ODBOJKA

IMSI NOVOLETNI TURNIR

Trst - Štandreški Val Imsa Kmečka banka je prepričljivo osvojil prvi novoletni turnir društva Pallavolo Trieste. Drugo mesto je šlo De Waldersteinovemu Koimpexu, ki je v odlični tekmi z 2-0 (15-8 in 15-12) izgubil prav s Ferijem in ostalimi. Povrhu je bil Valovec in novopečeni športnik leta Matej Černic proglašen za najboljšega igralca turnirja. Imsa se bo 14. t.m. v šestnajstini finala zveznega odbojarskega pokala ponovno srečala z videmskim VBU-jem, ki ga je že na tem turnirju suvereno premagala.

JADRANJE

ARIANNA BOGATEC SPET SOLIDNA

Palamos - V Španiji se je spet spustila na morje športnica leta, naša Arianna Bogatec, ki je prvič zlezla v svojo "Evropo" po lanskim olimpijskih igrah v Atlanti. Tedaj je po razočaranju nad doseženim rezultatom skoraj kazalo, da misli Arianna pustiti tekmovalno kariero, kar bi predstavljalo za ves zamejski šport nepopravljivo škodo. Bogatčeva pa se je na tradicionalni božični regati v Španiji povsem solidno odrezala, saj je v hudi konkurenci zasedla četrto mesto. Arianna sedaj čakajo selekcije za evropsko in svetovno prvenstvo, v programu pa ima tudi nastope na klasičnih mednarodnih predolimpijskih regatah.

ZDRUŽILI SMO VEC GLASOV V NOVI GLAS

PRIMORSKI TEDNIK

✓ ***Pokloni sebi in prijateljem
naročnino na
Novi glas***

LETNA NAROČNINA:

ITALIJA in SLOVENIJA 65.000 LIR,
INOZEMSTVO 90.000 LIR, ZRAČNA
POŠTA 120.000 LIR.

NAVODILO ZA NAROČNIKE:

Obrazec izrežite ali fotokopirajte,
izpolnite ga v vseh delih in ga pošljite
po pošti ali osebno prinesite na tržaško
oz. goriško upravo Novega glasa -
Zadruga Goriške Mohorjeve.

ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA:

34170 GORICA, RIVA PIAZZUTTA 18
TEL. 0481 / 533177, FAX 0481 / 536978
34133 TRST, UL. DONIZETTI 3
TEL. 040 / 365473, FAX 040 / 775419

NAROČAM SE

NAROČITE SE LAHKO TUDI PO TELEFONU

IME IN PRIIMEK

NASLOV

DATUM

PODPIS

NAROČAM PRIJATELJA

IME IN PRIIMEK

NASLOV

DATUM

PODPIS NAROČNIKA

NOVI
GLAS

*primorski
tednik*